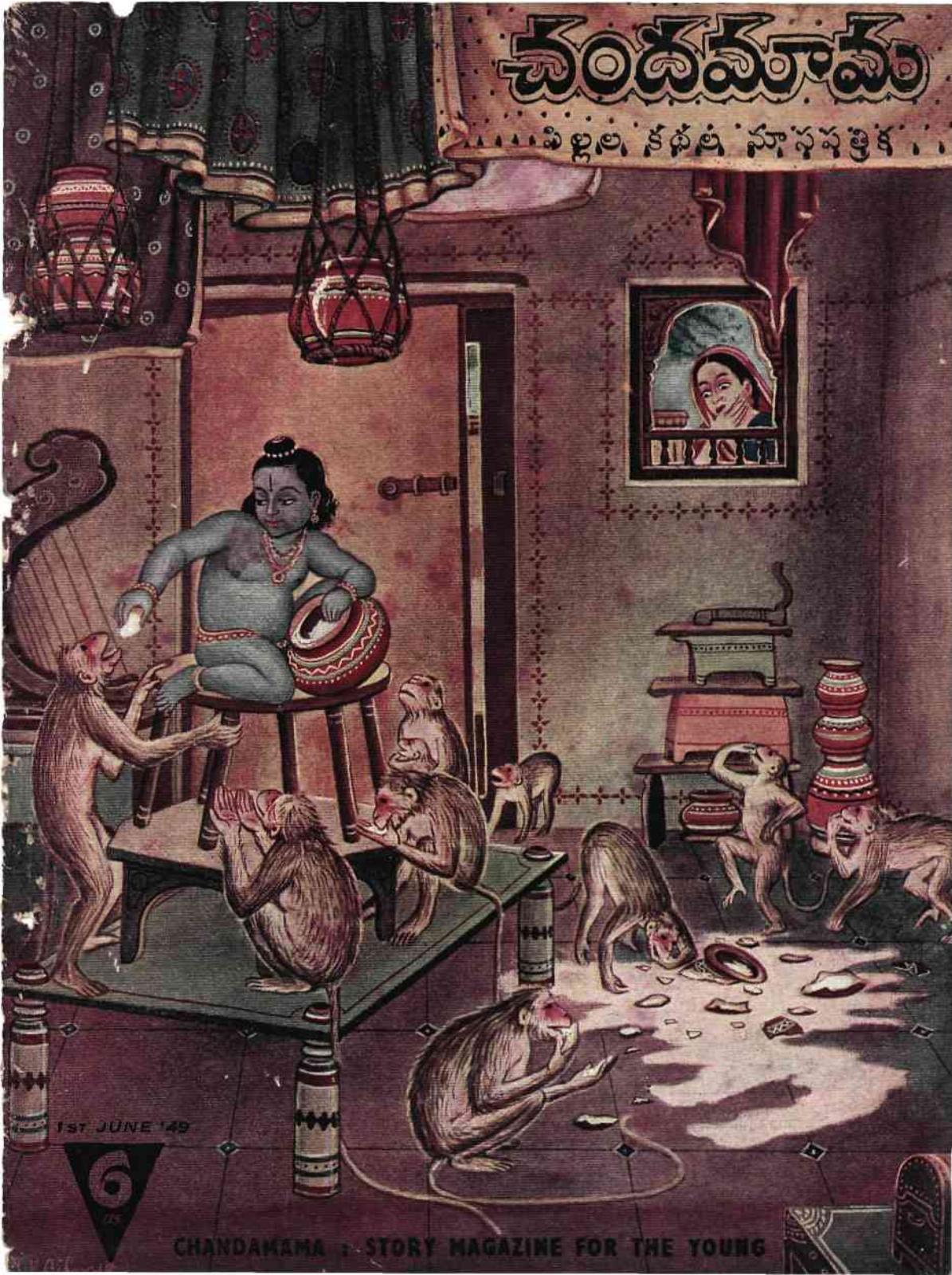

చందమామ

పిల్లల కథల మాసిక

1ST JUNE '49

CHANDAMAMA - STORY MAGAZINE FOR THE YOUNG

Chandamama, June '49

Photo by K. Muthuramalingam

ప్రహరి

జూ = 3 తేదిన
మద్రాసులో క్రో = & ప్రోర్ లోను
అంద్రదేశ ముఖ్య కెండాలలోను విడుదల!

శ్రీరాజరాజేశ్వరీ ఫిలిం కంపెనీ వారి
నవజీవనం

(తమికొ)
నాగయ్య, కన్నాంబ, యస్. వరలష్ట్, శ్రీరామన్,
చి. ఎ. జయలభ్య, డి. ఆర్. రామచంద్రన్, యస్. నారాయణరావు

డైరెక్టర్ - కె. బి. నాగభూషణం

చంద్రమామ

ప్రశాసన బహుమత పత్రిక

ఈ సంచికలో యివి

చదువుకోండి

విషయము	పేజీ
బడాయి పక్షి	10
తా యి ०	12
పాన్చిచెట్టు పుట్టుక	13
బాలనాగమ్మ	17
యు కిశాలిని	25
ఆకాలమృత్యుపు	28
చెకుముకిరాయి	33
అంగరక్షకుడు	41
మంత్రి పదవి	46
పెల్లల పెంపకం	50
విజ్ఞానంలోని గమ్మత్తులు	52
హింది పాలాలు	54

ఇవన్నీగాక పజిలు, ముగులు,
చిక్కుచదరాలు, చిక్కుబొమ్మలు,
ఇంకా, ఇంకా ఎన్నోవున్నే.

చంద్రమామ ఆఫీసు
పోస్ట్ బాక్సు నెంబరు . 1686
మద్రాసు . 1.

అరోగ్యవికీ, రుచికరావికీ

పూజలకు, వివాహాలకు

గడియారం మార్కు
కర్మారము
ఉపయోగించండి.

గోపాలజీ పూర్వమహిం ట్రస్ట్
గోవిందవు, నాయక తథి, మత్తులు

పీల్ల లకు ఒక కద

వెంబడిపడుట-పట్టుకొనుట

ఆమ్ర నీళ్లు పోసుకొనుటకు పిలిచినప్పుడు నేను ఎప్పుడు పారిపోతూ ఉండేవాళ్లు లేక తప్పించుకునే విధము తెకపొతె తిన్నగా నీళ్లు పోసుకోకుండా ఉండడానికి గట్టిగా ప్రయత్నించేవాళ్లే. ఎందువల్ల నంటి నీళ్లు అంటే నాకు అసహ్యంగా ఉండేది. కానీ హామాం సబ్బు నాకు యచ్చినందువల్ల నీళ్లు పోసుకోవడం అంటే నాకు మంచి పరదాగా ఉంది. హామాం సబ్బు పెద్ద బిళ్లతో నీపు వక్కని బుడగలు తెగలవు. దానికి మంచి వాసనగూడా ఉంది. అందువల్ల ఆమ్ర ఎప్పుడు నీళ్లు పోసుకోటానికి రమ్మన్నా నేను వెళ్లుతాను కొంచంకూడా సంచేపించను.

భారతదేశ జనులు మక్కల వలో వాడే సబ్బు
ది తాతా అయిల్ మిల్ కంపెని లిమిటెడ
వారిచే తయారుచేయబడినది.

గ్యారంటీ సెట్యున్ లెస్ సీల్ పాత్రలు
మాసిపోవు, ఎప్పుడు కాంతిగా నుండును. చొక, అందమైనవి.

లోటాలు, డబాలు, టిఫనీ కారియర్లు, కప్పలు, అడుగుసెట్లు: సూప్పు, పేట్లు
పచ్చడికిష్టం సెట్లు, జెల్లిగంభెలు, అన్నకుట్టి వగ్గెరా ప్రతియింటకి, హౌటలుకు
కావలసిన పరికరణములన్నియు దీరికును. ఇవి వ్యాపారమైలందరివద్దదేరకును

మా పోరూమును సందర్శించండి

498, మింట్సీర్ట్, మద్రాసు - 3

~~~~~ తయారుచేయువారు ~~~~
జండియన్ మెటల్ & మెటలర్స్ కార్పొరేషన్

498, మింట్సీర్ట్ :: మద్రాసు - 3

తండ్రి - కొడుకులు

పుస్తకము రెండవ ముద్రණ తయారైనది. ప్రతులు కావలసినవారు 0-9-0
తపాలుబిళ్లలు పంపండి. లెదా మా ఏజింట్లను అడగండి. పుస్తక
వ్యాపారులకు సూటికి 25% కమిషను యిస్తాము. కావలసిన ప్రతులకు
వెంటనే ప్రాయండి.

చంద మా మ పట్టికే ఘన్సు

పాస్టుబాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు - 1

ఉరుకులు, పరుగులు

మీ పిల్లలకు చక్కటి దుస్తులు కొనంది. వాడు ఒకో ముచ్చులగా అగుపదేట్లు చూంది. వాటిల్లిగ్గియు ఆటపాటల్లోను ఇంట్లో కట్టుకునేందుకైనా. లయటికి వెళ్ళిపుటు కట్టుకునేందుకైనా. ఆచ్చుకైనా ముచ్చులకైనా ఆటపాటల తొక్కిది కాగేందుకైనా కో ఆప్రెక్స్ దుస్తుల రకరకాలవి ఉన్నవి. మీ పిల్లల్ని మా నేఱు ఎంపోరియంకు తీషుకెళ్ళి వాళ్ళకు నచ్చిన రంగులను. మాదిరిలను వాళ్లనే ఎన్నుకోవివ్వండి. ప్రస్తుతపు తగ్గింపు ధరల అపకాశాన్ని పొందండి.

కో ఆప్రెక్స్

చేనెత వస్త్రాల లో నాజూకై నవి

మద్రాసు హండ్ లూం వివర్యు ప్రావిన్నియల్
కో - ఆ పరేటివ స్టాప్టు, లిమిటెడ.,
'పోలోన్ గార్డెన్స్' 84. షాంతియన్ రోడ్, ఎగ్గురు, మద్రాస.

హందీ చందుమామ

ప్రతమ సంచిక

ఎంతో ఆకర్షపంతంగా

ఎక్కువ పెజీలతో

20, జూన్ 1949 న వెలువడుతుంది

విడిసంచిక 0—8—0

జూన్ మాసంలోపల చందాదారులుగా చేరువారికి

సా. అ. చందా రు. 5 - మాత్ర మే

నేడె చందాదారులుగా చేరండి

ప్రతిచోటు ఏజంట్లు కావాలి

యూ. పీ., సీ. పీ., బీపార్, రాజస్థాన్, ఉత్తర పంజాబ్

ప్రదేశాలకు జిల్లావారీగా ఏజంట్లు కావాలి. ఏజంట్లకు మంచి

కమిషన్ యివ్వబడును.

ఏజనీసీ నిబంధనలకొరకు నేడె ప్రాయండి.

చందుమామ పట్టికేషన్స్

పాష్టుబాక్సు నెం. 1686.

మదరాసు.1.

డॉ. डंग्रे गारी

बा. ला. मुर्मुतं

मलहानप्पेव रिहालक श्वसियुम्पू,
वंदू खेलतेचेप्पुमु अम्बू विरेचनमुल
निलिनि, इलमुमु. आरोग्यमु विद्युमु.

K.T. Dongre & Co. BOMBAY - 4

'चंदमा' मुक्तु
विजयंट्टु कौवालि

विजयंट्टु तेविचेट्टुप्रति ऊरा चिन्नु चिन्नु
विजयंट्टु कौवालि. मीरु विजयंट्टु कोट्टि
काप्पिलु कुडा तेप्पिंगमुको पम्पुमु. मीरु
प्रतिनेला 2-0-0 वंदूपुतुरा शुंभे मीकु
7 काप्पिलु वंदूपुतुरा. का. वर्धमान मीकु
प्रतिनेला 0-10-0 ला. भू. शुंभुंधुंधि.
शुंभुंधि विवरालकु माकु प्रायुंधि.

चंदमा मु अफ्फीनु,
पास्तुजाटु नें. 1686, मुद्रानु - 1.

वेसविक

హోయుగోలిపే దుస్తులు
కావాలి ముమూ.

मीकु, मी పెల్లలకు
ఆనందమూ, సాగమూ

యిచ్చే

బి.డి.యం.కంపెనీ

[కె.పోచ్, పోచ్చమారావు అండ్ సమ్ము]
బెంగుళూరు వారి

**SAMSONS
DRESSES**

మన్మిక గల దుస్తులను
నిత్యమూ వాడండి

అగ్గనైజర్లు :

అందుకు :

జి. వెంకటప్పయ్య అండ్ సన్నీ,
గాంధినగర్, బెజవాడ.

నిజముకు :

ఫ్రెండ్స్ ఎంపోరియం,
27, మానెమండి రోడ్, సికింద్రాబాదు.

ఆ ట్రి మీ ది బో మ్యూ

చిన్న రి కృష్ణుడు గోకులంలో నందుని ఇంట పెరుగుతూ పున్నట్టు వెప్పాముకదా! ఒక యొదు వచ్చినకోద్ది, కృష్ణుడు బుద్దిమంతుడు కావటానికి బదులు పెంకెవాడుగా మారిశాతున్నాడు. అతను చేసే చిలిపి చెష్టలకూ ఆగడాలకూ అంతూ పాంతూ లేకుండా వుంది.

గోకులంలో గోపికలు, సరీగా పాలు పిదుకుకొనేవేళకు పోలు కృష్ణుడు లేగలను విడిచిపెట్టివేస్తాడు. అతను తనవెంట కోతిమూకను వెంటబెట్టుకు వెళ్లి గోపికలు దాచుకొన్న పాలు, పెరుగు, వెన్న తను తిన్నంత తిని మిగిలినది వాటికి మేఘతాడు. అవి తినకపోతే ఆ కుండలు పగులగొట్టి వేస్తాడు.

ఒక వేళ లుండలు ఎత్తున వుండి అందకపోయినట్టయితే అతను రోలు వేసుకొని ఎక్కుతాడు. లేదా, ఒకళ్ల విపులిద ఒకళ్లను నిలబెట్టి కృష్ణుడు కుండలు తీసి పాలు, పెరుగు వెన్న దొంగిలిస్తాడు. గోపికలు వచ్చి తనను పట్టుకోహేతే కుండలో వెన్న తీసి వాళ్లమొన కొట్టి, నేలని విసిరేస్తాడు.

గోపికలందరూ కలిసి యుశోదవద్దకు వెళ్లి 'అమ్మా! నీ ముద్దుల కుమారుడు చేసే ఆగడాలు చూశావుటమ్మా! మమ్మలని ఒక్కనిమిషమైన బతకనీయటంలేదు. దొంగ కృష్ణుడు! పెంకె కృష్ణుడు!!—ఇలా అయితే మేఘు ఎక్కుడికయినా పోతామమ్మా!' అని చాడీలు చెప్పేవారు. ఇప్పటి విని తల్లి యుశోద, కొడుకుని మందలించలేక చిరునవ్వుతో 'సరే, కోప్పడతా లెండి' అని చెప్పే వాళ్లను సట్టిపుచ్చి పంపివేసేది.

చంద్రమామ

పిల్లలకథల మాసపత్రిక

సంపుటి 4
సంచిక 6

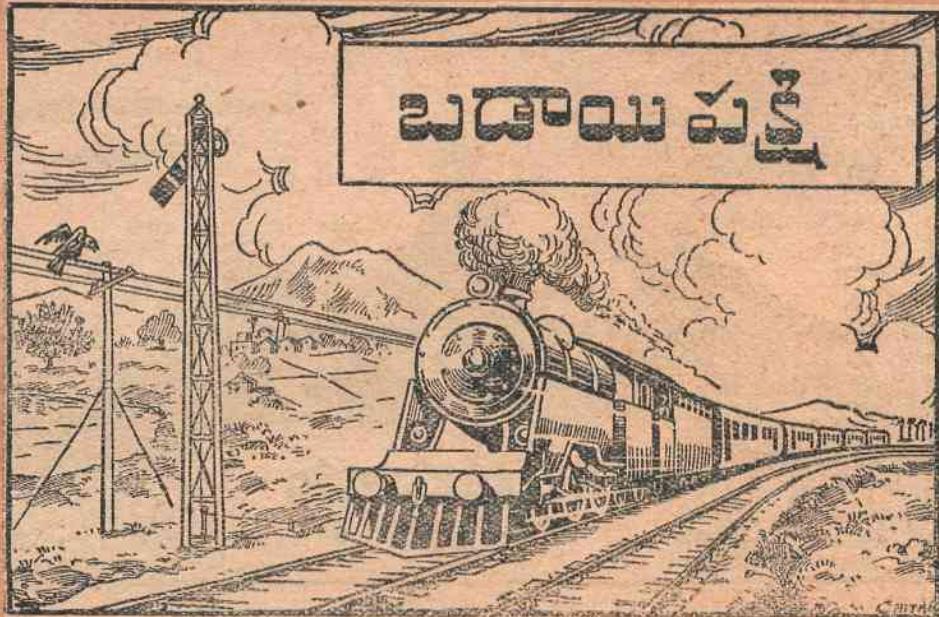
సంచాలకుడు : చక్ర పాణి

జూన్
1949

పాపాయిల్లా !

చంద్రమామకు ఈ నెలతో రెండు సంవత్సరాలు నిండినవి. జులైనించి మూడే ఏడు వస్తుంది. చంద్రమామ విశాకు ఎంత అభిమానమైనదో చెప్పటానికి ఈనాడు చంద్రమామ కాబీలు ప్రతి నెలా 30,000 ఖర్చు అవుతున్న వంటి చాలు. ఇక ఒక్కొక్క చంద్రమామ ఎంతమంది పిల్లలు చదువుతున్నారో చెప్పటింకష్టంగా వున్నది. కాబట్టి విశారు శ్రమ అనుకోకుండా విశా చంద్రమామను ఎంతమంది చదువుతున్నదీ, విశా స్నేహితుల చంద్రమామను ఎంతమంది చదువుతున్నదీ కాద్దు ద్వారా తెలిపితే మమారుగా చంద్రమామను ఎంతమంది చదువుతున్నదీ తెలుసుకోవచ్చు. విశారు రాస్తారుకదూ !

బడ్డాయ పక్క

రైలు సిగ్గులు చెంత
రావి చె ట్లుం దా
రావిపై నేక కాకి
బావ కూర్చుండి
వచ్చి పోయే రైలు
వంక చూస్తుంది.

* * *

రైలు రావడమున్న
బయలు దేరడము
గమనించి మురిసి తె
క్కలు గట్టుకొంది.

* * *

బలగమ్ము సెకనాడు
ఏలువ నంపింది;

కొట్ట కొన కొమ్ముపై
కొలువు దీర్చింది.

* * *

“రైలు నే రమ్మంపై
రావాలె” నంది
“పొమ్ముంపై తుణున
పోవాలె” నంది.
అప్పుడు—

“గమ్ముత్తు లె”మ్ముంది
కాకి బలగమ్ము ;
“గమ్ముత్తు గా”దంటు
కాకి బా వప్పుడు
సిగ్గులు చెక్క వం
చినది గుర్తించి,

“రైలు రప్పిస్తాను
రం” డంటు పోయి,
“రావేయి! రావేయి!
రైలు బా” వంది.

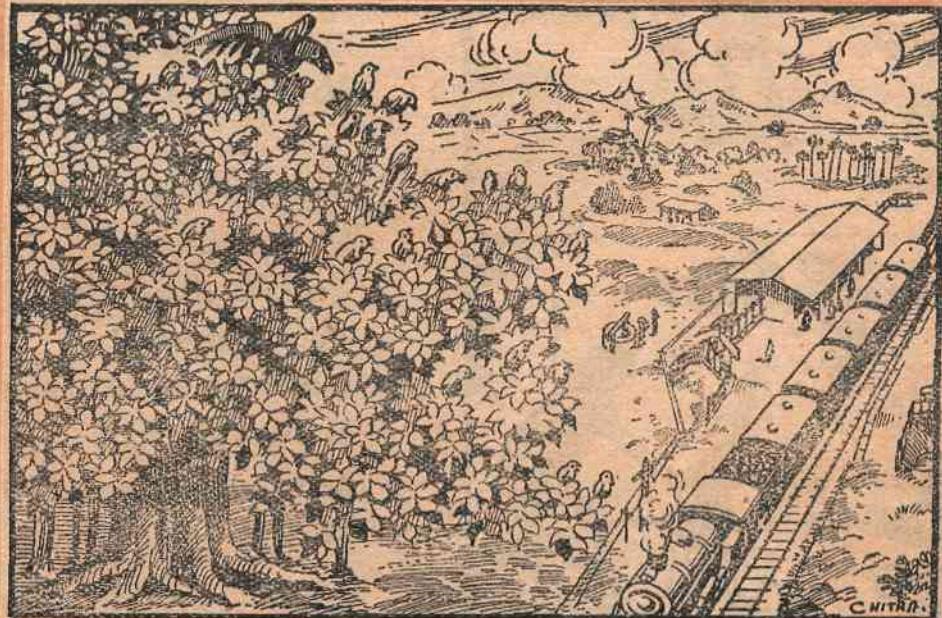
గుప్పు గుప్పున రైలు
కూపు వచ్చింది;
సైపసులో కొంత
సైపు నిలచింది.

ఇంతలో గార్టు విజి
తెయుడ మ్మెత్తిగి,
“మాడండి వంపివే
స్తున్నా”న టంటు,

“పోవేయి! పోవేయి!
పాగరాయు” డంది.
రయిలు గుబగుబ లాడి
బయులుదేరింది.

కాక్ బలగము పాగడ
లెక చచ్చింది.
వినలేక చచ్చెరా?
మన శాకిషావ.

శూలాటి రకమున
కే కాలముంది!
అందులో పట్లల
కన లర్ధమగునె!

తొయం

[జే జి మా మ య్యు పాట]

అటలు ఆడి పాటలు పాడి
అలిసీ వచ్చనే :
తియ్య తియ్యని తాయలమేదో
తీసి పెట్టమార్గ !

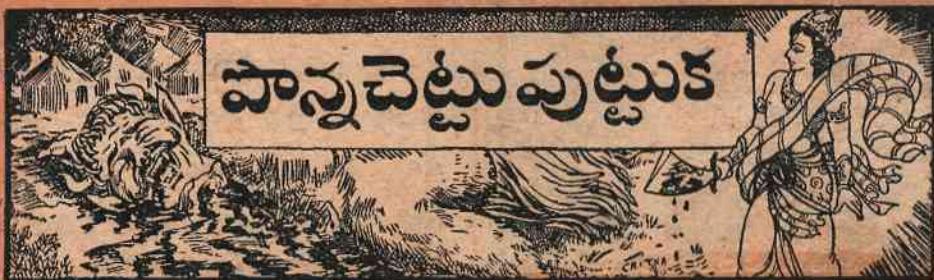
పిల్లిపిల్లా కణ్ణా మూసీ
పిటా యెక్కింది !
కుక్కాపిల్లా తోకాడిస్తూ
గుమ్మా వెక్కింది !
కశుహూలోనీ కాకి పిల్లా
గంతూ లేస్తోంది !
తియ్య తియ్యని తాయలమేదో
తీసి పెట్టమార్గ !

* * *

గూటలోనీ బెల్లం ముక్కు
కొంచెం పెట్టమార్గ !
చేటాలోనీ కొబ్బరి కోరూ
చేరెదు తియ్యమార్గ !
అటకా మీది అటుకుల కుండా
అమ్మా దింపమార్గ !
తియ్య తియ్యని తాయలమేదో
తీసి పెట్టమార్గ !

పాన్చచెట్టుపుట్టుక

ఒక వ్యాధు ఒక దేశమందు భయంకర మయిన బ్రహ్మరాక్షసీ ఉండేది. అది భూలోకమంతా క లియ చుట్టి, దయా దాకిణ్యమూ లేకుండా ప్రజలనూ పశువులనూ పొట్టసు పెట్టుకొంటూ వ్యండేది.

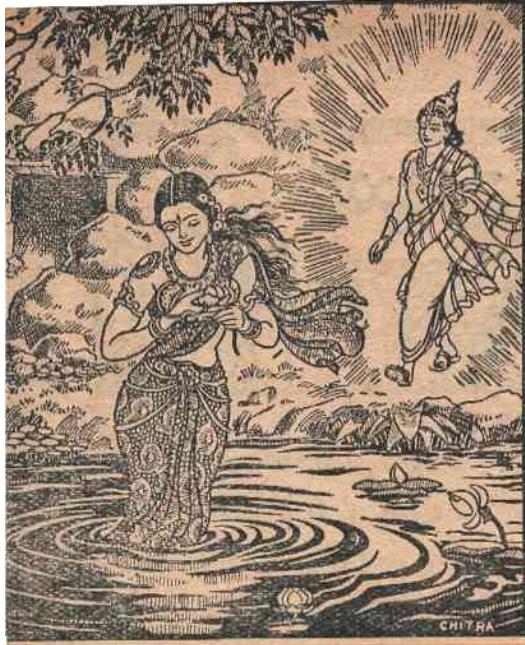
ఆరాక్షసీ పేరు తలుచుకుంటే చాలు జనం పూడిలిపోయేవాళ్లు. ఆ భయంచేత వాళ్లు కూరిలో మనసలటమే మానుకుని, తలుపులు బిగించి జిల్లలో కూచునేవాళ్లు.

అలా వాళ్లు ఎంతకాలమని ఉండిపోతే గలరు? మనుషులు సంచరించకపోతే వనులు ఎలా సాగుతయి? ప్రపంచం ఎలా నడుస్తుంది? నిజానికి ఇప్పుడు, బ్రహ్మరాక్షసీ భయంవల్ల రైతు పాలందున్నటం లేదు. తోటమాలి మొక్కలు తడపడం లేదు. అందుచేత, ఎక్కుడి పనులు అక్కడనే విలిచిపోయినయి.

ఈ విధంగా, భూలోకంలో ప్రజలు నానా బాధలూ పడటం చూచి, సూర్య మహారాజుకి జాలివేసింది. ఏదు గుర్రాల రథంపైన ఆయన రోజు వచ్చేటప్పుడూ వెళ్లేటప్పుడూ ప్రజల కష్టాలు కళ్చారా చూచి, "అయ్యా పాపం!" అనుకుంటూ ఉండేవాడు.

ప్రజల బాధలు ఎలా అయినా పోగొట్టి, వాళ్లకు ఉపకారం చేయాలని సూర్య మహారాజుకి మనస్సులో గట్టి నిశ్చయం కలిగింది.

మరువాడు మహారాజు, వజ్రాయుధం పంటి ఒక పెద్ద ఇడ్డగాన్ని తీసి తలతల మెరిసేట్టుగా దానికి సాసబెట్టాడు. తన బాణమూ, అమ్ములపొది చేత పట్టాడు. 'ఈవేళ ఎలా అయినా దుర్మాగ్దురాలై నటుపంటి ఆ బ్రిహ్మరాక్షసిని చంపి,

భూలోకంలో ప్రజలకు మేలు చేయాలి ? అని తను చెసికొన్న నిశ్చయంప్రకారం ఆచరించబానికి ఘ్రానుకొన్నాడు.

సూర్యమహారాజు తన ఏడుగుర్రాల రథంపయిన భూలోకానికి దిగి వచ్చి, ఆ బాక్షసికి గురిపెట్టి ఒక్క బొణం వదిలాడు. ఆ రాక్షసమాత్రం సామాన్యమైందా? మహారాజుమీదకు రంకెలు వేనికొంటూ 'మింగేస్తా' నని వచ్చింది. మహారాజుకు బ్రహ్మరాక్షసికి చాలసేపు గొప్ప యుద్ధం జరిగింది. తనవద్ద ఏవిధమైన ఆయుధాలు తేక పోయిన వ్యటకి రాక్షసి, ఆయనకు చాలా కష్టం కలిగించింది.

బాణాలతో కొట్టకొట్టి, లాభంలేక చివరటు మహారాజు తన ఖడ్గం ప్రయోగించాడు. ఒక్క వేటు వేసేసరికల్లా, బ్రహ్మరాక్షసి తలా, మొండె మూడి దేనికది విడిపోయి, నేలపైన దొరలటం ప్రారంభించాయి! మహారాజుకి ఈ యుద్ధంపల్ల చాలా అలసట కలిగింది. కానీ, ఆయన దయవల్ల భూలోకంలో ప్రజలకు ఆ రాక్షసి పీడ పదిలపోయింది.

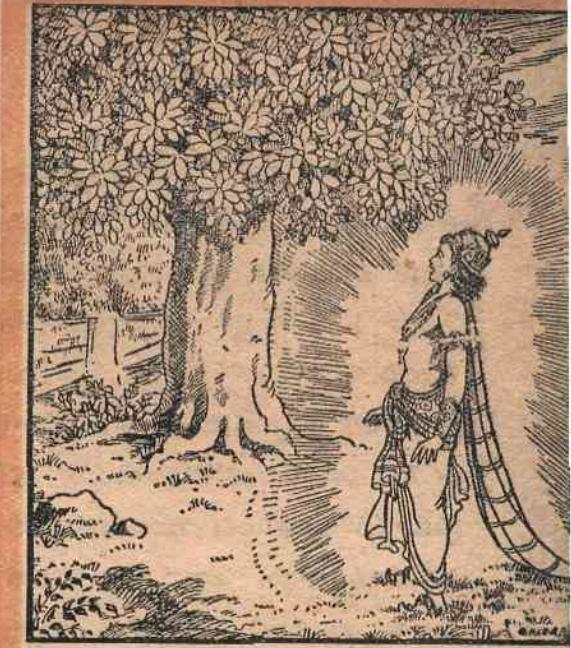
అప్పుడు సూర్యమహారాజు, రాక్షసిని సంహరించిన బడలిక తీర్చుకోటానికని, భూలోకంలో ఒక నది గట్టున షిటారుగా నదిచి వెళుతున్నాడు. కొంతదూరం వెళ్లే సరికి, ఆయనకు ఆపురూపమైన అందముగల ఒక కన్య కంటపడింది. "ఆహ ! ఈ పిల్ల ఎంత సుందరముగా శున్నది ! ఇటువంటి రూపవతి నాకు రాణి అయిన ట్రయితే బాగుండునుకదా !! " అని అనుకొని మనస్సులో ఉటుటపడ్డాడు.

ఈ ఉత్సాహంతో, రెప్ప వాల్పులండా ఆమెవేపు మాస్తూ అక్కడనే నిలబడి పోయాడు. ఆమె సూందర్యంచూసి మురిసి పోతూ, దగ్గరగా చేరి, "చిన్నదానా ! — నే నెవరినే తెలుసునా ? ప్రపంచానికి వెలుసు

నిచ్చే సూర్యమహారాజుని. నాకు ఆకాశం
మీద ప్రత్యేకంగా ఒక లోక మున్సుది.
ఆ ప్రత్యేక లోకంలో ముత్యాల తలుపులు
గల కోట ఉన్నది. కోట తలుపులు తీయ
టానికి మూర్యదానికి దేవకన్య లున్నారు.
రోజు నేను స్వారిచే యిటానికి ఏదు
గుర్రాల రథమున్నది. మరి, నాతో వచ్చేసి,
నాకు రాణిగా ఉన్నాచంటే నువ్వు కోరిన
సొఖ్యాలు అనుభవించవచ్చు. వస్తావా
మరి?" అని అడిగాడు.

ఆ కన్యకు అపరిమితముయిన సిగ్గు.
ఇంతవరకూ అమె పర పురుషునితో
మాహాది ఎరుగడు. పైగా, తలిదండ్రులను
కాని, తసుండే ఇల్లుగానీ వదిలి ఎక్కుడకూ
పెళ్ళిఉండలేదు. అమెకు తండ్రె దైవం.
నది గట్టున గుహలో పుండే ఆ ఇల్లే ఇంద్ర
లోకం. అమెకు తోడుగా ఆదుకోవటానికి
ఉండతలు. కుండేల్లు, పట్లులూ ఉన్నాయి.
దండలు గుచ్ఛుకోడానికి కోకోల్లలుగా
పుండలున్నాయి. అందుచేత, మహారాజు
వేసిన ప్రశ్నకు అపునసీ, కాదనీ సమా
ధానం వెప్పక, ఉండకొన్నది.

సూర్యమహారాజు 'సన్ను పెళ్ళాడవల
సింది. నాకు రాణిగా ఉండవలసింది'

అని ఆ కన్యను ఎన్నేవిధాల బుతిమా
లాడు. కాని, అమె బదులు చెప్పిలేక
పారిపోయింది. మహారాజు పెద్దవాడూ,
బల మయినవాడూ గనక, వెంబడించి
అమెను కలుసుకొన్నాడు.

"చిన్నదానా! ఎందుకు పారిపోతాపు?
నీకు వచ్చిన భయం ఏమీ లేదు. నిన్ను
ప్రాణసమానంగా చూచుకొంటాను. నువ్వు
కోరినవన్నీ ఇస్తాను. నాతో వచ్చేసి, నాకు
రాణిగా ఉండు" అంటూ మల్లి అమెను
బుజుగించి చెప్పాడు.

ఎన్నిచెప్పునా లొంగక, సిగ్గుచేత అమె
మల్లి తప్పించుకు పారిపోయింది. ఏమైనా

సరేనని, మహారాజు ప్రష్టు వదలలేదు. ఇలా మారిపోవడంతో సూర్యమహారాజుకు ఈసారి ఆయన మరింత వడిగా వెంటదించి, విచారంకూడా కలిగింది.

పట్టుకో బోయేపరికి, అమె భయపడిపోయి “నాన్న! నాన్న!!” అని పెద్దగా కేక వేసింది.

దూరాన పున్న అమె తండ్రి నదిరాజుకి ఈ కేక వినపడటంతోనే కూతురుకు ఏదో ప్రమాదం సంభవించి పుంటుందనుకొని, అనుమానపడ్డాడు. మానవరూపంలో ఉంటే ఇటువంటి ప్రమాదాలు తప్పవు. అందులోనూ, రూపవతి అయిన కన్ధము చేపట్టడానికి ఎవరో ఒకరు చూస్తూనే పుంటారు, అనిచెప్పి తన మంత్రబలంచేత అమెను ఒక పొన్నచెట్టుగా మార్చివేశాడు.

అమె నిలబడ్డపాటున పొన్నచెట్టుగా మారిపోవటం సూర్యమహారాజుకు ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. తను ఇంతగా క్రైస్తవీమించిన ఆ కన్ధు, చూస్తూపుండగానే

“సరే, గడచినదానికి విచారిస్తే మాత్రం లాభమేమున్నది? నీవు నాకు రాణివయి, సన్ము సంతోషపెట్టుతావని

ఆశించాను. కాని కర్మవక్షంచేత సుపుచ్ఛేటువయిపోయినాపు. అయినా, సిపయిన నాకు ప్రేమ ఎంతమాత్రమూ తగ్గలేదు. నేను ఆకాశంమీద ఉన్నంత కాలమూ నుపు భూమిపయిన జీవించి ఉండవలి సిందే. నా పరంచేత నీ ఆకులు వాడిపోక, ఎల్లప్పుడూ పచ్చగా పుంటాయి. మొదట రాణిగా చెసుకొని నిన్ను కోటలో పెట్టు కుండా మనుకొన్నాను. ఇప్పుడు చెట్టుగా పున్న నిన్ను, మక్కువతో నా నెత్తిమీదనే పెట్టుకుంటాను” అని సూర్యమహారాజు ఆశ్చర్యానించి పొన్న ఆకులతో తయారైన కిరిటాన్నే తలపైన ధరిప్పువున్నాడు!

బాలనాగమ్మ

బాలనాగమ్మను మాయలఫకీరు ఎత్తుకు పోయినాడన్న వార్త పానుగంటి పట్టు మంత్రా పొక్కింది. పొతిల్లలో ఉన్న పసి వ్యాఘ్రి చూసి బాలనాగమ్మ అక్కలు, "అయ్యా, తండ్రి! యొంత దురదృష్ట వంతుడివిరా! నువ్వు పుట్టకమునుపే నీ తంద్రులు గండికోటు వెళ్లారు. నువ్వు పుట్టగానే నీ తలనీ మాయలవాడు చెర పట్టుకు పోయినాడు" అని ఏడిచారు.

పానుగంటి పట్టుంలోనున్న కాపులూ, కరణాలూ, కష్ట వెలమదొరలూ సభచేసి, తమకు తెలియకుండా మాయలఫకీరు పచ్చి వెళ్లినందుకు చాలా అవమానపడ్డారు. గండికోటకి కబురుపంపాలనితీర్చానించారు. కాని మనుష్యులనుపంపితే ఈకీకారణ్యాలు దాటి ఎప్పుటికి పొను? అందుచేత డెగలను పైకి తీశారు. బాలనాగమ్మకు కొడుకుపుట్టా

డనీ, ఏడురోజుల పచ్చి బాలింతరాలని నాగల్లపూడి గట్టువిలే మాయలఫకీరు చెర బట్టుకు పోయినాడనీ, చంటి బిడ్డ ను దాదులు పొలిచ్చి పెంచుతున్నారనీ జాబులు రాసి తేగలమెదలకు కట్టి, ఊరు బెటు వాటిని వదితేశారు. మూడుజాముల కల్లా డెగలు గండికోటకు పచ్చి వాలాయి.

జాబులలో ఉన్నవార్త వినగానే ఏడు గురు అన్నదమ్ములూ బాకులు దూశారు. వారి వెంట పన్నెండువేల సేన ఈ న్న ది. రెండు వందల ఫిరంగులు ఉన్నవి. ఈ సైన్యంతో నాగల్లపూడి గట్టుమీద పడి, రాముడు రావణాసురుణి నం హరిం చి సితామ్మవారిని తెచ్చినట్టు, ఫకీరువాళ్లి చంపి బాలనాగమ్మను తెచ్చుకోవటానికి సన్నాహం చేశారు. శం ఖాలు మోగాయి. దండుబూరలు మోగాయి. గుర్రాలమీద

"చంద మామ"

థంకా వోగింది, అట్టహసంగా సైన్యం కదిలింది. పులిరాజు పట్టమూ, గంగవాది పట్టమూదాతి నాలుగోరేజుకు సైన్యం నాగభూషా తిగ్యు చేరి కోబ నాలుగువైపులా ముట్టడించారు. ఖుశియ పాద్యకెక్కిసరికి ఫిరంగులు బారు చేసే మూడు వరసులు కాల్పరు. కాని, ఒక్క లుండుకూడా కోటుకితగలలేదు, కోటలోపల పడలేదు. గుళ్లన్ని మధ్య దారితోనే పగిలిపోయాము. కోటగోడకున్న జంత ముఖ్యపు బెత్తికఅయినా ఊషలేదు, ఘకీయాడి మహిమ!

ఇన్నిఫిరంగులూ ఘూడు రోజులు పెల్పినా కోట గోడలమీద మనుష్యులు కనిపించక పోయేవరకు కోటలో ఆనలు మనుష్యులున్నారా అని రాజులకు సంఘమం కలిగి బురుజులకు నిచ్చేన తెత్తించి కొందరు మనుష్యులను గోడల పైకి ఎక్కించారు. కోటలోపల ఎక్కడా ఒక మగవురుగు లేదు. ఘకీయ చెరపట్టి తెచ్చిన ఆడుజనం ఆక్కడ క్కడా కనిపెంచారు. చివరకు మసీడుబయట పట్టమంచమీద పడుకని చల్లగాలికి నిద్ర పోతున్న ఘకీయ కనిపించాడు. వాట్టి చూడ

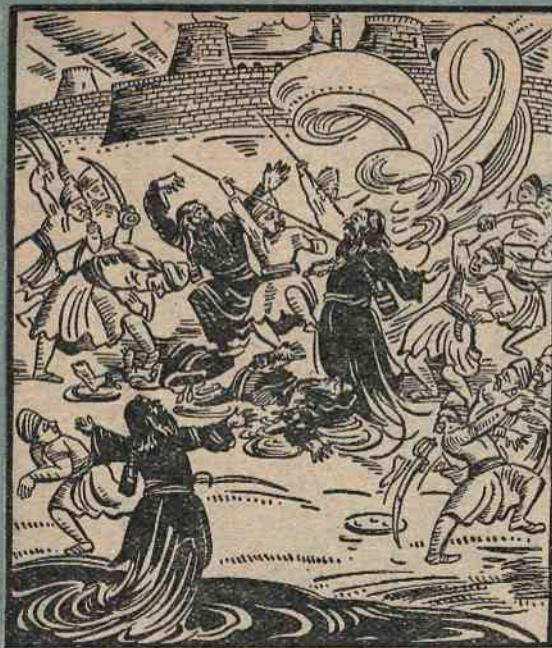
గానే ఫిరంగులను గిలకలమీద బురుజుల పైకి ఎత్తించారు.

ఆలోవగా గాండ్లహంగు కొటుగోడులమీద మనుష్యులను చూసి, “ లేవరా, ఫకీరూ, నీ పాగులు ఆణవటూనికి శత్రువు లొచ్చారు. నిన్ను పూతమారుస్తాము, లే! ” అని నిద్ర లేపింది. తాని ఫకీరు లేవలేదు. గరిపు ఎరగా కాట్చి అంటించినా వాడు గుర్తు పెట్టి నిద్రపొతూనే ఉన్నాడు.

రాజులు ఫిరంగులు బారుచేసి మాయల ఫకీరు మీద పేల్చారు. ఏచే న్నల్లులు కుడు తున్న యనుకొని ఫకీరులెచి చూశాడు.

శత్రువు లొచ్చారని కనుక్కున్నాడు. వెంటనే బాలనాగమ్మను తీసుకొని మళ్ళీ దుపైకి ఎక్కాడు. బాలనాగమ్మ మళ్ళీ దుపైనుంచి తన భర్తనూ, బావగార్లనూ, వారి పైన్యాలనూ చూసి పెద్ద పెట్టున విడివింది.

ఆది మాసి ఫకీరు, “ ఎందుకే ఏదు స్తాపు? ఏట్లు మనల్ని ఏమైనా చెస్తారను కున్నావా? మనకేమీ భయంలేదు. నాదెబ్బి చూడు, ” అంటూ ఒక లారీ తీసి దాన్ని మంత్రించి పంపాడు. అది కొటు దాటిపోయి శత్రువులతో యుద్ధం చెయ్యి సాగింది. దాని దెబ్బులు తట్టుకొలెక పైనికులు

పొరిపోసాగారు. లారీ మూడువందల మందిని చంపి ఘకీరుచెతికి తిరిగి వచ్చింది.

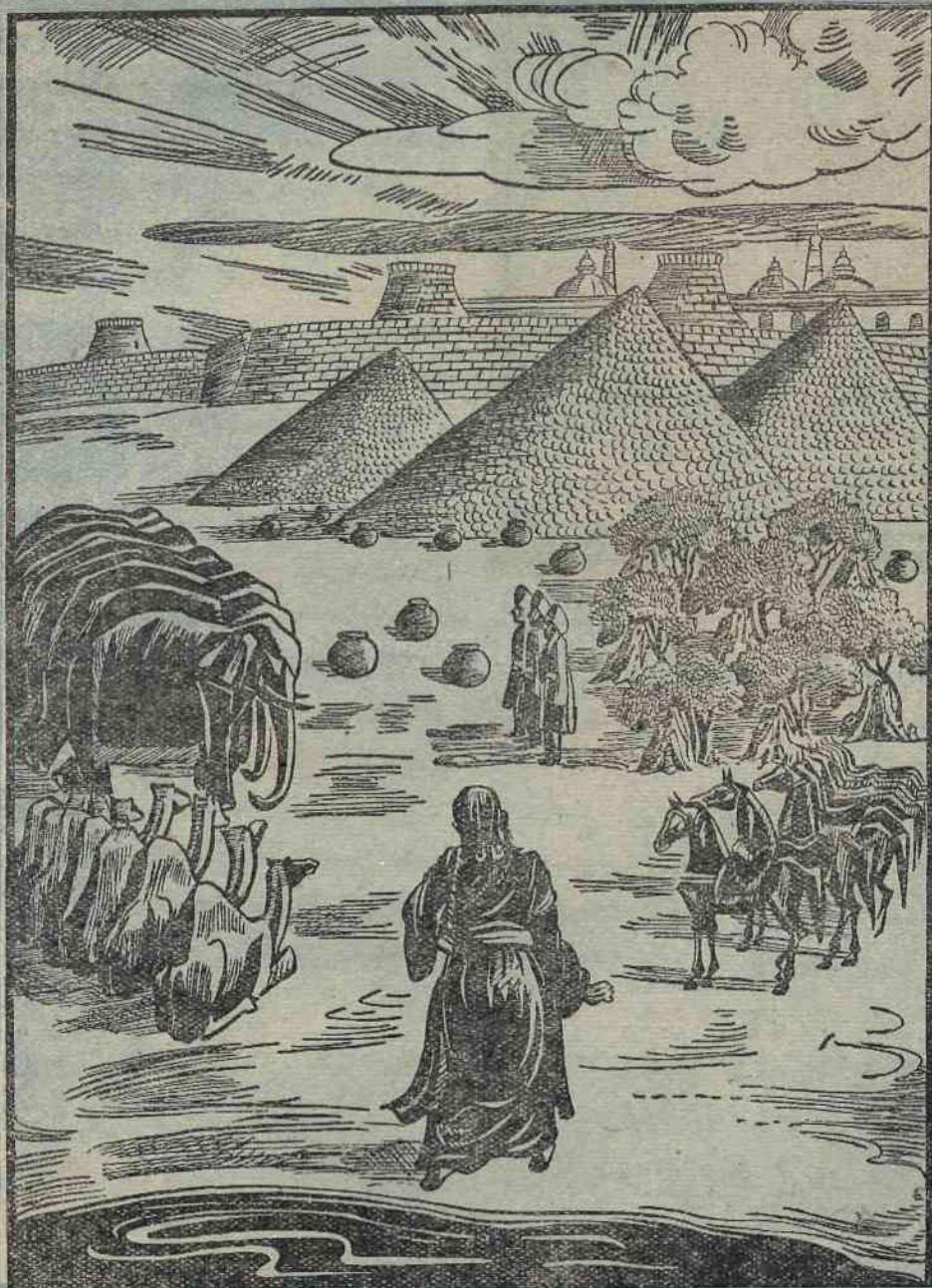
“ఇ ప్యాడు మనం స్వయంగా వెళ్లి లడాయిచేస్తాం,” అంటూ ఘకీరు, కుళ్లాయి పెట్టి, కంబి నడుముకు చుట్టి, కర్ర చెతపట్టి, గుప్పెడు విభూతి తీసుకుని, “యారే ఆల్లా, యారే ఖుదా” అనుకుంటూ తూర్పు దర్యాజాగుండా కోటదాటి శత్రు సైన్యాల మధ్యకు వచ్చాడు. తక్కణం వన్నెందు వందల సైనికులు ఘకీరును చుట్టుముట్టి ఏ కండ కా కండ సరికేశారు. మరుక్కణమే వాడు ఇంకోమూల పుట్టాడు. అక్కడకూడా వాళ్లి తల కొట్టేశారు.

ఈ విధంగా వాళ్లి నరుకుతూనే ఉన్నారు, వాడు మళ్లీ పుడుతూనే ఉన్నాడు. ఆఖరుకు సైనికులు విసిగి, వాళ్లి చంపి దహనంచేసి బూడిదవీతి చెరువులో పోకారు. చెరువునేటి లోంచి ఘకీరులేచివచ్చి, “ఒరే, ఇంతవరకు లడాయిమీది. ఇక మా లడాయి చూడండి” అని చేతిలో విభూతి అన్ని వేపులా వల్లాడు.

వెంటనే రాజుల విసుగలన్నీ సల్లరాళ్లు వాయాయి. గుర్రాలు నాపరాళ్లయాయి. ఇంటెలు ఎప్రరాళ్లయాయి. పన్నెందు వేల బలగమూ రాళ్లగుట్ట లయాపోయారు. ఫిరంగులు నీళ్లకుండలయాయి. విడుగురు రాజుల డేరాలూ గోరింటపాద లయాయాయి. విడుగురు రాజులూ పుట్టలైపోయాము. రాజుల వెంటవచ్చిన ముగ్గురు మంత్రులూ శిలలయినారు. ఈ విధంగా సైన్యం యావత్తూ ఉక్కసారిగా మాయ మైపోయింది. ఎక్కుడా ఏ అలికిడి లేదు.

మాయుల ఘకీరు బాలనాగమ్మ దగ్గరికి తిరిగిపోయి, “చూడవే, భాషా, ఇక మన జద్వరికి ఆడ్డుకేదు. రా, ఇక్కా ముద్దియ్య,” అంటూ ఆమెను కొగిలించుకోయోయాడు.

“ఓరి, ఘకీరు, నా పన్నెండెళ్లు ప్రతం పూర్తికాకుండా నన్నుంటితే తల పగిలి చస్తాపు, జూగ్రత,” అన్నది బాలనాగమ్మ.

బాలనాగమ్మ కొడుకు బాలవద్దిరాజు ప్రక్రమంగా పెరిగి పెద్దవాడు కాశాగాదు. అయిదేయెడు రాగానే అక్షరా భ్యాసం చేయించారు. ఒక్క ఘుడియలో ఓనా మాలు పూర్తిచేశాడు. మరోఘుసెయకల్లగుణించాలు వచ్చేశాయి. చూస్తుండగానే బాలవద్దిరాజు బాలరామాయి జిమ్మా, అమరమ్మా, గజేంద్రమోక్షమ్మా, భారత భాగవత రామాయణాలూ, కావ్యాలూ, అలంకారాలూ వదివి పూర్తిచేశాడు.

చదువు పూర్తికాగానే రోజుకు వరహాజీతం ఇచ్చి ముగ్గురు జట్టిలను ఏర్పాటు చేశారు. బాలవద్దిరాజు గలిడి సాములు నేర్చాడు. దండాలూ, గుంజీలూ తీశాడు. జోడిలు తిప్పాడు. క త్రిసాము నేర్చాడు. విల్లూ బాణమూ నేర్చాడు. బాలుడి ప్రజ్ఞ చూసి ఉండ్చోవాళ్ళంతా సంతోషించారు. తండ్రుతము కిర్తి తెస్తాడన్నారు.

ఇట్లా ఉండగా ఒకనాడు నంబివారి నరసమ్మ కడవ బుజాన పెట్టుకొని నీలకు పొతూ ఉండగా చూచి బాలవద్దిరాజు తన కేపాటి గురి ఉందే చూచు కోవచానికి బాణం ఎక్కుపెట్టి వదిలాడు. నరసమ్మ చేతిలో కుండ పుటుకుప్పున పగిలి, ఆమె

చంద్రమామ

బొటనవేలిక ములిక తగిలి నెతురుబోట్లు కారాయి. అది చూసుకుని కొపంపచ్చి నరసమై, "నీ తల్లి బాలనాగమైను, మహా ఇల్లా లిని ఆ ఘకీరువా డట్లా చెర పట్టుకు పోయాడు గాని నీకు మాత్రం చ్ఛాపు రాకపోయె." అని తిట్టింది.

ఈ మాటలువిని బాలవద్దిరాజు నీర్శాంత పోయాడు. అమాట మల్లీ చెప్పుమని బతి మాలాడు, బెదిరించాడు. నరసమై కథ అంతా చెప్పింది. తన తల్లి బాలనాగమైను మాయలఘికు చెరపట్టి నాగళ్ళపూడిగట్టుకు తీసుకుపోవటమూ, వాడిమీదిక దండెత్తి పోయిన తన తండ్రులు ఏడుగురూ రాళ్ళయి పోవటమూ బాలవద్దిరాజుతెలుసుకున్నాడు.

"ఇదుతా నాకు తెలియాడు. నన్ను తిట్టమాకు, నరసమై. దివించు. నేను నీ కొడుకును, నీవు నా తల్లివి," అన్నాడు.

"పట్టిల్లు, నాయనా, బాలవద్దిరాజు! నుపు వెళ్లి నీ తల్లిని రక్షించుకురా. ఆ మాయల ఘికీరు నీ చెతిలో చస్తాడుతే," అని నరసమై దివించింది.

బాలుడు గరించి తిరిగిపచ్చి దానికి తాళం పెట్టేశాడు. నేరుగా ఇంటికివెళ్లి ఆలోచిస్తూ పడుకున్నాడు. స్నానానికి మొత్తముండ చెప్పిందిరా? పెల్లల్చి కన్న

లేవమం చే లేవమ. అన్నం తిను. పిలిస్తే పలకదు.

"ఎవరైనా తట్టారా, కొట్టారా? ఎందు కురాపలకపు?" అని తల్లులు బతిమాలారు. చివరకు బాలవద్దిరాజు, "మా అమ్ము ఎవరు? నాన్న ఎవరు?" అని అడిగాడు.

"మేమే నీకు అమైం. నీ తండ్రులు చచ్చిపోయారు." అన్నారు వాళ్లు.

"మీ ఆరుగురికడుపునా నేను పుట్టానా? మీలో నన్ను కన్నదెవరు? చెబుతారా. చెప్పరా?" అన్నాడు బాలుడు.

"అచ్చ్యా, తండ్రి, నీకిదంతా ఏ గొట్టు మొత్తముండ చెప్పిందిరా? పెల్లల్చి కన్న

తల్లి ఎవతె అయినా చెబుతుండా?" అని వాళ్లు కావనార్థాలు పెట్టసాగారు.

"ఒకరిని ఎందుకు తిడుకారమ్మా? మీకు పచ్చిన భయమేమి లేదు, నా తలిదండ్రు తెపరో, వాళ్లు కథ ఏమిటో చెప్పండి," అన్నాడు బాలుడు.

ఈక దాచి లాఖం లెదనుకుని వాళ్లు జరిగినదంతా చెప్పి, "ఈ వంకానికి నువ్వేక్కడవు దక్కావు, నాయనా, నిన్ను మేము పుర్వుల్లోపెట్టి పెంచాము," అన్నారు.

"నేను వెళ్లి మా తల్లిని చూసిపెస్తాను, అనుజ్జ ఇవ్వండి," అన్నాడు బాలుడు.

"అయ్యా, నాయనా! నువ్వు అక్కడి కెట్లా పోతావు? పన్నెందువేల బలగాన్ని పాటున పెట్టుకున్నాడే, అ మాయల ఘకీరు నిన్ను లతకనిస్తాడా? నువ్వు నిజంగానే పోదలచుకుంటే మా ఆరుగురికి నీ చేతి మిదిగానే ఇంత విషంపెట్టి, మమ్మల్ని ఇంత బూడిదచేసి ఆతరవాత వెళ్లు.

మేము నీకోసం బతికుండి ఏడవలేము," అన్నారు తల్లులు.

"మీ రెమీ భయపడకండి. నేను నాగ మల్లె పిత్తులు తెచ్చి అంతఃసురంలో నాటుతాను. నేను ఎన్నిసార్లు అన్నం తింటానే అన్నిసార్లు వాటిక మీరు నీరుపాయ్యండి. నాగమల్లెలు బతికున్నంతకాలమూ నేను కైమంగా ఉన్నా నసుకోండి. అవి ఎండి పోయినప్పుడు నేనిక లెనసుకోండి." అని బాలుడు వాళ్లకి నమ్మకం చెప్పాడు.

బాలుడికి భోజనం పెట్టారు. అన్నం మూటగట్టి ఇచ్చారు. తండ్రిగారి సగలు పెట్టారు. బాలుడు చారేడేసి పోగులు పెట్టాడు. మురుగులు, గొలుసులు, చంద్ర హరాలు, రఘుహరాలు, జాలరు పరహాలు ధరించాడు. తాత గారి చంద్రాయుధం మొలలో పెట్టాడు. రత్నకంబళి పైన వేసుకోని ఆరుగురు తల్లులకు దడ్డింపెట్టి ప్రయాణమైనాడు.

[ఇంతావుంది]

యుక్తి శాలిని

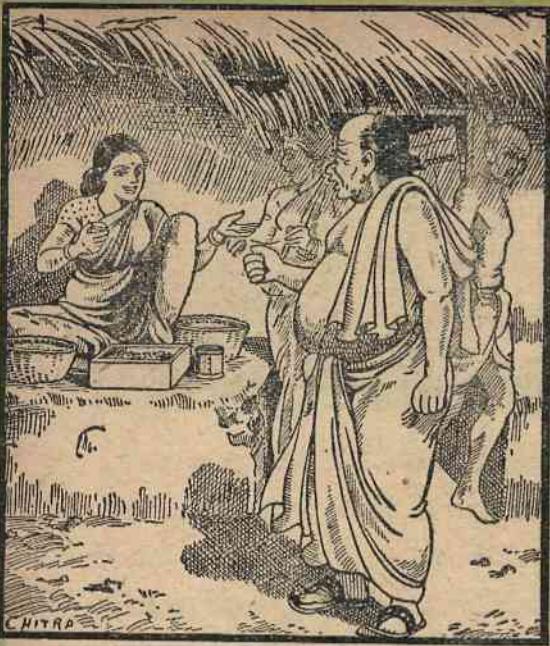
బూకానిక ఉరిలో ఒక పేద దంపతులకు ఒక కొడుకు, కూతురు ఉండేవారు. తండ్రి కూతీనాలీ చేసుకొనేవాడు. ఆల్లాలు ధాన్యం దంపులకు పోయి చారెడు గింజలు చేత పట్టుకచ్చేది. ఈ వాడు అడవులలో ఉఱములను వెట్టాడి తెచ్చి పూల్లో అమ్ము కునేవాడు. ఆడవిల్ల ఇంట్లోనే పుండి, ముగ్గురు తెచ్చినవి పాదుపు చేసిపెట్టేది.

కుటుంబం అందరిలోనూ ఆడవిల్ల తెలి వయనది, చురుకయినది, ఉపాయమెరి గినదిన్ని. ఒకనాడు అమె తండ్రివద్దకు వెళ్లి “నాన్నగారూ! ఇలా మనం ఎన్నాల్లు కష్టపడినప్పటికి కదువు నిండటం లేదాయి. శెట్టిదగ్గర ఒక వంద రూపాయలు అప్పు తెచ్చి, వ్యాపారం చేయండి. దేవుడి దయవల్ల మనకు కలిసివస్తే, నిమిషంలో అప్పు తీప్పి పారేయవచ్చు” అని సలహా చెప్పింది.

అందుకు ఆత్మను “తల్లి! నువ్వు చెప్పిన మాట బాగానే పుండి. కాని, బుణం చేసి నట్టయితే దానిని తిర్చే మార్గం ఏది? శెట్టి సామాన్యుడు కాడు, మంచిమాటలు చెబుతూనే పుంటాడు. గడువు దాటిం దంటే అనరాని మాటలు అని, రచ్చకు లాగుతాడు. ఆ కర్మాటకుడితో మనం ఖాధలు పడలేము. అయినా, అప్పు చేసు కొని పప్పుకూడూ తినడం ఏమంత మంచిది?” అన్నాడు.

ఈమాటలకు ఆ అమ్మాయి “నాయనా, మీరేమీ భయపడవద్దు. నెల వాయిదాకు ఒక వంద రూపాయలు శెట్టివద్ద తీసుకు పచ్చి, ఆ సామ్ముతో పట్టుం పోయి సరకు పట్టుకురండి. ఈలోపల ఏమి జరిగినా, నేను చూసుకొంటా”నని ధైర్యం చెప్పింది.

సరె, ఇంత ధైర్యంగా పెల్ల ఎందుకు చెబుతున్నదో, అదీ చూదాం అనుకొని,

అతను శైటిదగ్గర నూరు రూపాయలు బదులు తచ్చి, సరకు బేరం చేయటానికిని పట్టం వెళ్లాడు. తాని, అనుకోన్న గడువు లోపల అతను తిరిగి రాలేకషాయాడు.

సరిగా ముఖ్యి రోజులూ హృది అయ్యే సరికి, ప్రార్దున్న శైటి వాళ్ళాంచికి వక్క వచ్చాడు. శైటి వచ్చే సమయానికి ఏల్ల ఒక్కరే ఇంట్లో వున్నది.

“మీనాయనవిది?” అని శైటి అడిగాడు.

“ఊరుకి వెళ్లాడు” అని ఏల్ల చెప్పింది.

“ఎప్పుడు వస్తాడు?” అని శైటి అడిగాడు.

“వస్తే రాడు, రాకుంటే వస్తాడు” అని ఏల్ల నిదానంగా జవాబిచ్చింది.

ఈ జవాబు వినెవరట, శైటికి మంట ఎత్తుకువచ్చింది. “సరి, మీ అమ్మ ఏది?” అని కోపంగా అడిగాడు.

“మా అమ్మ గడ్డ ఇంచి వట్ట దంచబానికి పోయింది” అని ఆపిల్ల నిలకడగా చెప్పింది.

ఈ మాటలు శైటికి అసలే అర్ధం కాక, ఆమె తనను వెళ్లాకోళం చేస్తున్న దనుకొన్నాడు.

“సరే, మీ అన్న ఏమయినాడు?” అని శైటి కోపంగా అరివాడు.

అందుకు పిల్ల నవ్వుతూ “మా అన్న కాల్లు లేని గుర్రం ఎక్కు, వెంటుకలు లేని ప్రాణిని వేటాడబానికి వెళ్ళాడండి” అన్నది.

శైటికి ఈమారు కోపం ఆగలేదు. ఈ పేదవాల్లకు ఇంత పాగరా? అని అను కొంటూ పెంటనే వెళ్లి రాజుగారితో ఫీర్యాదు. చేశాడు.

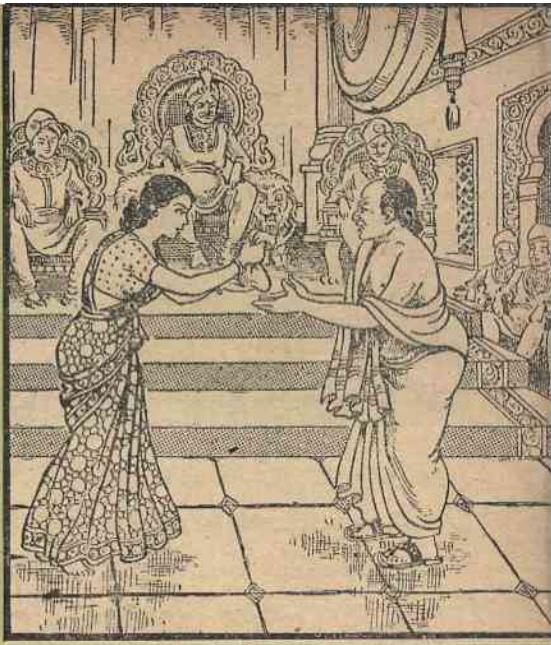
రాజుగారు ఆ పిల్లను పిలిపించి విచారణ చేశాడు. అందుకు ఆ అమ్మాయి “మహాప్రభు! నెను చెప్పిన మాటలలో ఒక్కటి తప్పు లేదండి. శైటిగారికి నా మాటలు అర్థమయినయ్యా లేదో” అన్నది.

“మరైతే, నీవు చెప్పిన జవాబులకి ఆర్థ మేమిటో విప్పి చెప్పు” అన్నారు రాజుగారు. అప్పుడు ఆ పిల్ల—

“మహారాజా! మా నాయన వెళ్లే ఘరికి, మనఘరికి మధ్యనివిరున్నది. అది కొండవాగు కనుక చినుకు పదటంతోనే నిండి పారుతుంది. ఒకవేళ మానాయన బయలుదేరే సమయానికి వాన వస్తే ఏరు అడ్డుకొంటుంది. కనుక ఏదు ‘వస్తే రాదు, రాకుంటే వస్తాదు’ అని శట్టిగారి మొదటి ప్రశ్నకు ఐపాబిచ్చాను” అని చెప్పింది.

తరువాత ‘గడ్డయిల్లెమిటి? వట్టు దంచడ మేమిటి?’ అని రాజుగారు అడిగారు. దానికి ‘గడ్డవారనే ఇంటిపేరుతో భనవంతు లున్నారండి. అక్కడికి మా అమ్మ వట్టు దంచటానికి వెల్లింది.’ అని చెప్పాను. ఈ మాట అర్థం చేసికోలేక పోయారు శట్టిగారు’ అన్నది.

ఆపిమ్మట రాజుగారు, “కాళ్లులేనిగుర్చం వుంటుండా, ఏమిటామాట?” అనిఅడిగారు. అందుకు ఆపిల్ల “‘మీ అన్న ఏది?’ అని శట్టిగారు అడిగారు. మా అన్న చిన్న పృథివించీ, చెప్పులు తొడుగుకొని అదవి లోకి ఉడుములవేటకు పొతాడు. కాళ్లులేని

గుర్రము అంటే చెప్పులు. ఈ దుముకి వెంత్రుకలుండుకర్పుకదండి! కనుక వెంత్రు కలుతెని ప్రాణిని వెఱాడటానికి వెళ్లాడన్నాను,” అని చెప్పింది.

పిల్లతెలివితేటలకూ యుక్కికి రాజుగారు మెచ్చుకొని, శట్టికి సూరురూపాయలు జరిమానా విధించి, ఆ సామ్మి పిల్లకు బహుమానం చేశారు. రాజుగారి ఎదటనే ఆ సూరురూపాయలూ ఆమె శట్టికి జమకట్టి, బాకి లేదనిపించుకొన్నది.

ముహనాడే, పట్టుం పొయిన తండ్రి సరకులతో ఇటికి పచ్చి, తన కూతురు చేసిన యుక్కి తెలుసుకొని సంతోషించాడు.

అకాల మృత్యువు

అనగా అనగా ఒక పూరిలో ఏర్పన్న అనే యథాప్రకారం మామూలు చేట ఉంచి దొంగ ఉండేవాడు. ఒకరోజున వాడెక వేసింది. ఏర్పన్న ఉండబట్టశేక, ఆమె ఇంటికి కన్నము వేసి, లోపలికి ప్రవేశించ చేయి గట్టిగా పట్టుకొని, “ఎందుకమ్మా ఆ బోయేసరికి, వాని పక్కనుండే ఒక త్రామ కర్మను అనవసరంగా విరగగొట్టేశావు? పాము జరజరా ప్రాక లోపలికి వెళ్లింది. మల్లి ఎందుకు ఏమి ఎరగనట్టు ఆ కర్మను ఏర్పన్న ఉలిక్కిపడి ఆ పాము వంక ఎప్పుటిలాగా పెట్టివేశావు? ఇంతకూ నీ చూస్తూ, అలాగే నిలఱిపొయాడు.

ఆ త్రామపాము తిన్నగా గది లోకి పొయి, ఆక్కడ పున్న సీళబిందెలో విషం కిక్కి. వచ్చిన దారిని వెళ్లించున్నది. ఇంతలో ఏర్పన్న తనవద్ద నుండే చిన్న కర్మ తీపుకొని పామును కొట్టబోయేసరికి, అది ఒక చక్కటి ప్రీరుపంతో ప్రత్యక్షమైంది. ఆమె ఏర్పన్నతో ‘సుష్ఠ మాభాడక నా వెంట రావేయు’ అని అనేసరికి, ఆశ్చర్యంతో అతను ఆ నుండరి వెంబడి పాసాగాడు.

ఆమె పూరి బయటు వచ్చి, ఆక్కడ నూత్రిపైన పుండే కర్మను విరగగొట్టి, మల్లి

యొప్పికారం మామూలు చేట ఉంచి వేసింది. ఏర్పన్న ఉండబట్టశేక, ఆమె చేయి గట్టిగా పట్టుకొని, “ఎందుకమ్మా ఆ కర్మను అనవసరంగా విరగగొట్టేశావు? మల్లి ఎందుకు ఏమి ఎరగనట్టు ఆ కర్మను ఎప్పుటిలాగా పెట్టివేశావు? ఇంతకూ నీ వెవరపు?” అని అడిగాడు.

అందుకు ఆమె “నా పేరు ‘అకాల మృత్యువు.’ బ్రహ్మ పోనెన ఆయుషు పూర్తి శాకమునుపే కొందరి ప్రాణం తీసివేస్తూ పుంటాను. ఇదే నా పశి” అని చెప్పింది.

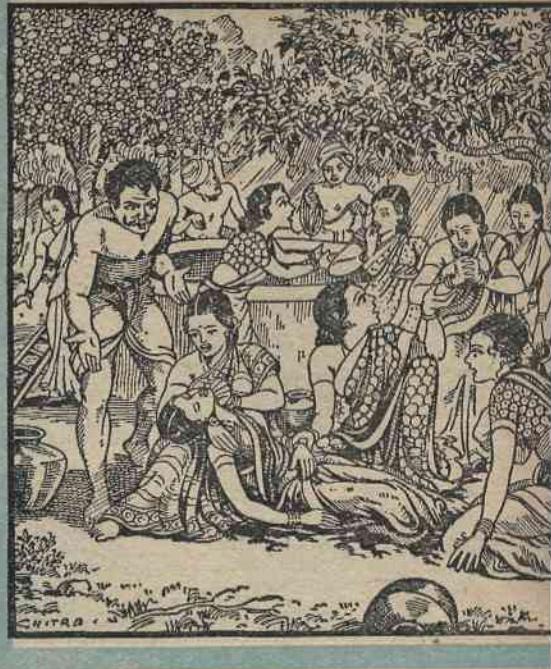
“బ్రత్తికిపున్నవాళ్ళ ప్రాణాలు తీయటం బాగానే పున్నది. మరఱుతే ప్రాణంలేని ఆ కర్మను ఎందుకు విరగగొట్టావు?” అని ఏర్పన్న అడిగేసరికి, “ఆ సంగతి ఇప్పుడు చెప్పను. రేపు ఉదయంవరకు ఇక్కడనే పుండి, ఏమి జరుగుతుందే చూడు. నీకి తెఱస్తుంది.” అని ఆమె అన్నది.

“అయితే నా మరణంకూడా నీ చెతి
లోని పనెనా ? లేక, నేను ఆయుష్మ పూర్తి
అయ్యేవరకూ జీవిస్తానా ? వెప్పు” అని
వీరన్న అత్రంతో అడిగాడు.

దానికి ఆమె “అదీ నా చెతిలో పనే.
అయినా, నువ్వు అడిగావు గనక ముందుగా
చెబుతున్నాను : కొంతకాలానికి రాజుగారి
సాత్తు అపహరించిననేరం నీమిద పడు
తుంది. అప్పుడునా శక్తివలన సీప్రాణాలు
తీస్తాను. ఇది నా విధి. తప్పుటానికి వీలు
లేదు. అయితే, ఈసంగతి వెల్లడించినా
వంటే, తక్షణమే సీతల మారు ప్రక్క
లఘుతుండిసుమా జాగర్త” అని చెప్పి
అదృశ్యమయిపోయింది.

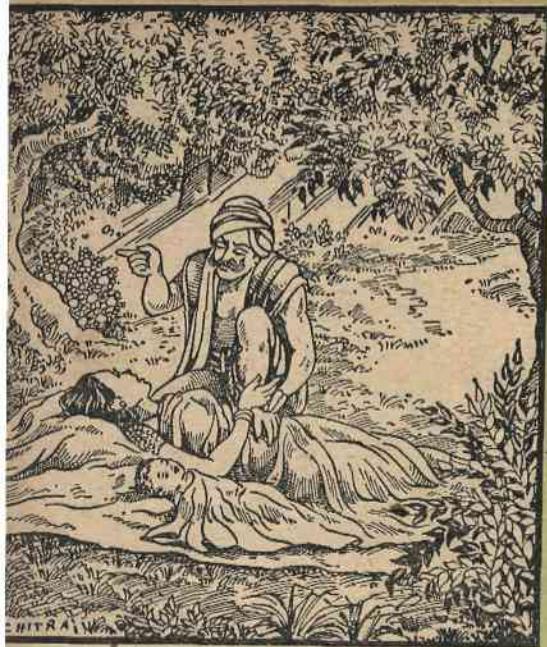
ఈ మాట వినగానే వీరన్నకు విచారం
కలిగింది. ‘దొంగతనంవల్లకదా ప్రాణాలు
పొవటం ! కనుక, ఈక్షణించి ఈ వృత్తి
మానివేస్తున్నాను’ అని దేవునిసాకిగా
ప్రమాణం చేశాడు.

ఆ తర్వాత అకాల మృత్యువు చెప్పిన
ప్రకారం మాతివద్ద ఏమి జరుగుతుందో
మాడాలెనని కనిపెట్టుకు తూర్పున్నాడు.
తెల్లివారగానే ఆపూరి ప్రీతు బిందెలు పట్టు
కొని నీళ్ళకోసం వస్తున్నారు. వారితో వీరన్న

అమ్మా! ‘కర్ర విరిగిపోయింది. సీటు
తోకుకొనేటప్పుడు జాగర్త సుమంటి’ అని
చెబుదామనుకొన్నాడు.

కాని, ఇంతలో అతని వెనుకనుంచి
“బాబోయ్, రక్షించు బాబోయ్” అని వేయ
కొంటున్న ఒక ప్రీతి కంరం వినిపించింది.
ఎవరో ప్రీతి పాపం, కష్టదశలో ఉన్నదను
కొని, ఆమెను రక్షించడంకోసం ఆ ధ్వని
వచ్చినవేషు కంగారుగా పరుగెత్తాడు వీరన్న.
కాని, ఎంత దూరం పోయినా, ఎవ్వరూ
కనవడలేదు. తిరిగి ఆ కేకకూడా వినిపించ
లేదు. ఇంతలో, మృత్యుదేవత చెప్పిన
సంగతి జ్ఞాపకంవచ్చి, అతను మర్మి నూత్రి

పద్మకు - తిరిగివచ్చేసరి కల్గా, ఆ నూతలో ఒకామె పడిపోవడం, అమెను తీయబోయే లోపలనే, శవం నీచిపయిన తేలడం, జరిగింది. ఇదంతా చూచి, వీరన్న విధారం మరింత ఎక్కువయింది.

* * *

వీరన్న ప్రమాణంచేని, దొంగతనం మాను కొన్న తరవాత ఒక రయితువద్ద కొలుపుకు కుడురుకొని, మర్యాదగా జీవనం చేస్తున్నారు. తలలో నాలుకపలె మెలగటంచేక, రయితుకు ఆతనిమీద మంచి నమ్మకమూ అభిమానమూకలిగి, వీరన్నను ఒక ఇంటి వానిని చేశాడు.

జమ్ముడు వీరన్న హాథుగా కాలకైపం చేస్తున్నాడు. ఆ తనిభార్య గర్వమతి కూడాను. పురిటికి అమెను పుట్టింటి దిగ బెడవామనే పుద్దేశంతో, యజమానివద్ద సెలవు తీసుకొని వీరన్న బయలుదేరాడు.

అయితే, ప్రయాణమై వెళుతూపుండగా. మధ్య దారిలోనే ఒక పూరిలో ఆతని భార్య ప్రశంచి, పట్లవాడని కన్నది.

‘సరె, దేవుని దయవల్ల ఇంత వరకు జాగానేవున్నది. మీరు వెంటనే దగ్గిరగా పుండే పట్టుం పోయి, ‘కాయపు’ దినుసులూ, ఇంగువ పట్టుకరండి’ అని అమె చెప్పగానే, అవి తీసుకువద్దామని వీరన్న పట్టునికి బయలుదేరాడు.

* * *

ఇది ఇలా పుండగా—ఆ పూరి రాజు గారి కోటలో రెండు పండపు కోల్పు కనపడతేదు. ఆ కోడిపుంజులు రాజుగారికి ఎంతో ప్రియమైనవి. అందుచేత, ఎలాగ్గొనా సరె వాటినివెతికిపట్టుమని భటులను వాడవాడలా పంచించారు. రెండురోబులలోతీసుకురాలేక పోతే, వాళ్ల తలలు తీయించి వేస్తామన్నారు.

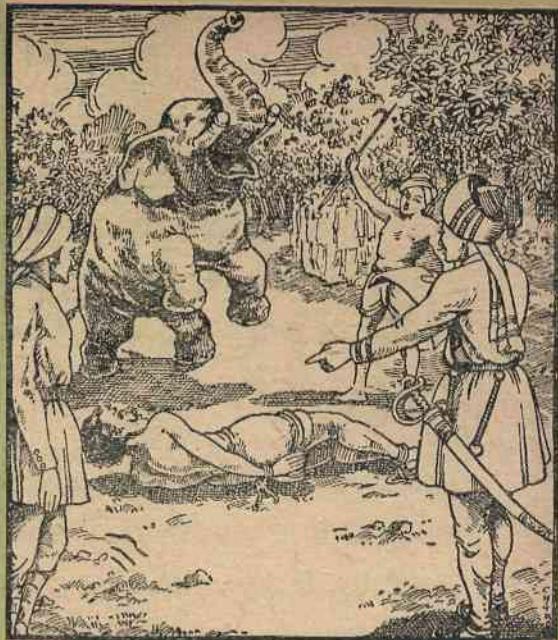
ఎంత వెతికినా కోడిపుంజులు దొరక లేదు. అప్పుడు రాజుభటులంతా చేరి

ఒక ఆలోచన చేశారు. మసాలాదినుషులు కావాలని ఎవర్లు వచ్చి నాసరే, వెంటనే పట్టి ఇవ్వయిలిసిదనని దుకాల దారులందరకూ తెలియజేశారు. కొడి పుంజులను దొంగలించినవాళ్లు వాటని వండుకుతింటారుకదా, వాటి వంటకు తప్పక మసాలా దినుషులు కావాలిగదా అని రాజభటుల వ్యాప్తికం.

మన వీరన్న ఆ పట్టుంలోవన్న ఒక దుకాణానికి పచ్చి. “ఇంగువ, కాయువు దినుషులు” అని భార్య చెప్పిన మాటలు మరచిపోయి ‘మసాలాదినుషులున్నాయా?’ అని సాహుకారిని అడిగాడు.

“ఉన్నాయి కాని, అవి ఎందుకో చెలితె కాని ఇవ్వసు” అని సాహుకారన్నాడు.

“ఎందుకేమిటయ్యా, వింతగా అడుగు తున్నావు. ఈరిబయట నా భార్య ప్రసన వించింది. ఆమె ఏవే దినుషులు తెచ్చుని చెప్పింది. పేరు గుర్తు రాపటం లేదు. ఇప్పయినా పట్టుకవెళ్లితే కొంత పని జరుగు తుందేమానని ఇమ్మన్నాను” అనేపరికల్లా. సాహుకారు వీరన్నను పట్టి రాజభటులకు వప్పగించాడు. రాజభటులు అతనిని పట్టుకొని “నీభార్య ఒక క్రూడ్ ప్రసవించిదో వచ్చి నిలచెట్టాయి “మహాప్రభా”! ఏయ

చూసించు. నిజమైతే నిన్న వెంటనే విడిచి పెడతాం, అబద్ధమయితే ఖై మచ్చెస్తాం” అని వీరన్నను వెంటబెట్టుకు వెళ్లారు.

తీరా, అమెను విడిచివచ్చిన చోటికి పోయేసరికి, అక్కడ వీరన్న భార్య లేదు, పిల్లవాడూ లేదు. పైగా, ఒక ఛాయిమీద కుండలో మాంసం కుతకుత ఉడుకు తున్నది. ఆ పక్కనే కొడిబొచ్చు వగ్గెరాలు కనిపించినాయు. ఇంక సందేహమేమిచి?

భటులు వెంటనే వీరన్న చెతులకు బేడియి తగిలించి, రాజు ఎదటకు తీసుకు వచ్చి నిలచెట్టాయి “మహాప్రభా”! ఏయ

కోడిపుంజులను వంటుకోవటం మేము చెప్పేసరికి, "అయితే, ఈ దుర్మాగ్నివీ వినుగులచేత తొక్కుంచి చంపండి" అని రాజు ఆజ్ఞాపించాడు.

* * *

ఇంతలో మరి ఒక వేష వెళ్లిన భటులు కోడిపుంజులు దోరికినపని చెప్పి ఉత్సాహంతోతెచ్చి రాజకి చూపించారు. రాజకి సంతోషమూ ఆశ్చర్యముకూడ కలిగినే. వీరన్నను చంపక, మళ్లీ దర్శారుకు రప్పించమని రాజగారు ఆజ్ఞాపించారు.

ఇంకా తొక్కుంచివేదామని అప్పబిళప్పుడే వినుగుకింద పడుకోబెట్టిన వీరన్నను లేవ దీసి, తిరుగా దర్శారుకు తీసుకుపోయారు.

రాజగారు అప్పుడు దర్శారుచేసి, పండితులను పిలిపించి, 'అనవనరంగా మరణ దండన విధించినందుకు పరిహారము

ఏమిటి?' అని ప్రశ్నించారు. దానికి పండితులు వీరన్నకు ఒక బంగారపు యొనుగును, అతను మోయగలిగినంత దానిని బహుమాన మీయవలసిందని సలహచెప్పారు.

ఆప్రకారం బంగారు వినుగను తయారు చేయించి వీరన్న తలపైన పెట్టేనరికి, దాని బరువు భరించ లేక, "అఖ్య! ఆకాలమృత్యువా? ఇదంతా నీ పనేకదా, ఎన్నెన్ని చిత్రాలు చేశావు డేవి?" అని అనుకోంచూ ముక్కుల వెంట నెత్తురు గక్కుకొని వీరన్న ప్రాణాలు విడిచాడు.

తరవాత, వీరన్న చెప్పిన చివరిమాట లలో నిజానిజాలు తెలుసుకొని, రాజగారు ఆశ్చర్యపడ్డారు. అయితే, ఇప్పుడు ఎవరైనా చేయగలదేమున్నది? అతని జ్ఞాపకార్థం ప్రత్యేకం ఒక కూరు కట్టించి, రాజగారు దానికి 'వీరవానరం' అని పేరు పెట్టారు.

చెకుముక రాయ

పూర్వకాలమందు ఒకసిపాయి యుద్ధం నుంచి తిరిగి తన దేశం పోబోతున్నాడు. దారిలో వానికి ఒక భూతం ముసిలిదాని రూపంతో ఎదురుపడి, 'ని మయ్యా చూడగా గప్ప కైర్యపంతుడిలా కనపడుతున్నాను. మరి, నీకు కోరినంత ధనం దేరికే ఉపాయం చెబుతాను, నే చెప్పినట్టు చేస్తావా?' అన్నది.

'అయ్యా అంతకంటేనా! ఆ పుపాయం ఏమిటో చెప్పు' అన్నాడు సిపాయి.-

'అదుగో, ఆ చెట్టు చూకావా? దాని లోపలంతా డెల్లగానే పుంటుంది. నీవు చెట్టు ఎక్కి ఆ డెల్లలోకిదిగు. నీనడుముకి ఒక మోకు కడతాను. నీపు లోపలనుంచి ఎప్పుడు పలిస్తే అప్పుడు మోకు పట్టి లాగుతాను. నువ్వు బయటకు వచ్చేసే య్యుచ్చు,' అని ముసిలిది చెప్పింది.

'నరే' అన్నాడు సిపాయి. అప్పుడు చెట్టులోపలికి దిగినతరవాత ఏమి చేయాలో ముసిలిది చెప్పసాగింది: 'కిందికి దిగగానే ఒక పెద్ద చావడి, వర సగా మూడు గదులూ కనబడతాయి. చావడిలో ఎల్లప్పుడూ వేఱి దీపాలు వెలు గుతూ పుంచాయి. మొదటిగది తెరవగానే మధ్యని ఒక పెద్ద భోషాణమూ, దానిపైన ఒక భయంకరమైన కుక్కు కనబడతాయి. ఇదుగో నా నీలితివాసి నీకు ఇస్తున్నాను. ఇది నేలమీద పరిచి కుక్కును ఎత్తి దానిమీద పడుకోబెట్టితపంటే అది నిన్నెమీ చేయదు. అప్పుడు భోషాణంలో పుండే రాగినాణలు నీ ఇష్టం వచ్చినన్ని తీసుకోవచ్చు.

'ఒకవేళ నీకు రాగినాణలు అక్కర లెక్కపాతే, రెండేగది తెరుపు. అక్కడ భోషాణం నిండా వెండినాణలు, దానిపైన

ఇంకా భయంకరమైన కుక్క కనపడతాయి. కుక్కను తివాసిపైన పడుకోబెట్టి, నువ్వుమాయగలిగినన్ని నాటాలు తెచ్చుకో.

‘రాగి వద్దు, వెంటి వద్దు, బంగారం మీద మొజున్నదంటావా? మూడవ గది తెరువు. ఈ గదిలో భోషణంమీద మరింత భయంకరమయిన కుక్క వుంటుంది. దాన్ని తివాసిమీద పడుకోబెట్టి, కావలని నంత బంగారం తెచ్చుకో,’ అని ముసిలిది రహస్యాలు వెల్లడించింది.

అప్పుడు సిపాయి, ‘పెద్దమ్మా! నువ్వు చెప్పిందంతా బాగానే పుంది. అయితే ఏ ఉపకారమూతెకుండా ఇటువంటిరహస్యం అన్నాడు. కింక్కురుమసకండా ఆ కుక్క

ఎవ్వల్లూ చెప్పరుకదా. తెచ్చిన థనంలో నీ కేపాటి వంతు కావాలో ఇప్పుడే తెల్పు; తరవాత పేచిపెడితే కుదరదు’ అన్నాడు.

“నువ్వు కష్టపడి తె చ్చుకొనే థనంలో నాకు ఒక్కదివ్విదీ ఓనా వద్దు. నీవు వచ్చే టప్పుడు ఆ వసారాలో అగపడే ‘చెకముకి రాయ’ మాత్రం తెచ్చి నాకియ్యా. మా అమ్ముమ్మె బతికిపుండగా ఒకమాటు అక్కడకు వెళ్లి దాన్ని మరిచిపోయి వచ్చింది. అది తెచ్చి పెద్దావంటే ఆవిడ జ్ఞాపకార్థం దాన్నిని మేము జాగర్త పెట్టుకుంటాము. అని ముసిలిది చెప్పింది. సిపాయి ‘సరే’ నన్నాడు.

* * *

సిపాయి నడుముకి ముసిలి ది మోఱ బిగించింది. తన సీలితివాసి చెతికిచ్చింది.

ఆతను చెట్టులోపలినుంచి కిండిక దిగి, వసారా మొదటి గది తెరిచాడు. భోషణం మీద కూర్చున్న కుక్క బంతులంతేసి కళ్ళతో సిపాయివేపు భయంకరంగా చూచింది. ఆతను జింకు లెకుండా కుక్కను ఎత్తుకుని నీలి తివాసిమీద ఊంచి ‘వేయి నేస్తం! హియాగా తివాసిపైనకూర్చు’ అన్నాడు. కింక్కురుమసకండా ఆ కుక్క

వఁడుకుంది. అప్పుడు సిపాయి భోషణం తెరిచి జేబులు పట్టనన్ని రాగినాణాలు నింపుకొని, తిరిగి భోషణం మూసివేసి, కుక్కను మళ్ళీ దానిపైన కూర్చోబెట్టాడు.

తరవాత అతను రెండో గది తెరిచేసరకి బండివ్రకాలంతేని కళ్ళతో భోషణంమీద కుక్క భయంకరంగా చూసింది. మున పటిలాగానే ఈ కుక్కనూ నీలి తివాసిపైన పఁడుకోబెట్టి భోషణం మూత తీసేసరకి అతని కళ్ళు జిగాలుమన్నాయి. జేబులలో వున్న రాగి నాణాలన్ని అక్కడనే విసిరేసి, ఈమారు జేబులలోనూ, సంచిలోకూడా వెండి నాణాలు నింపుకొన్నాడు. మళ్ళీ భోషణం మూతవేసి, కుక్కను దానిపైన కూర్చోబెట్టి మూడవ గదివద్దకు వచ్చాడు.

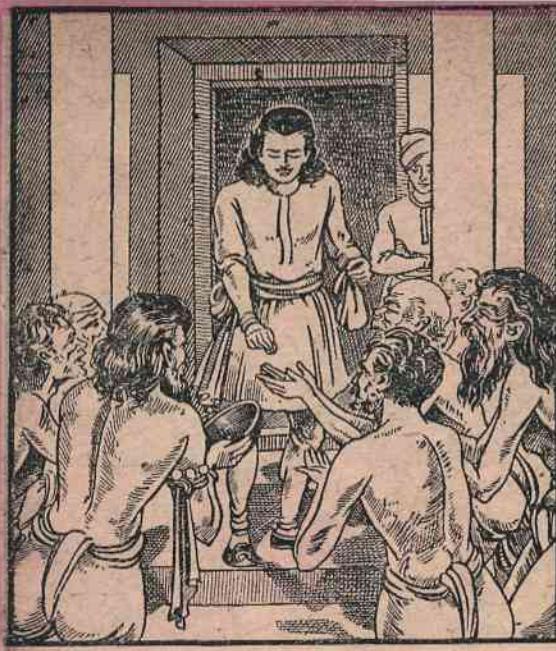
ఈక్కడవుండే తాపలాకుక్క సామాన్య మొందికాదు. బ్రహ్మరాక్షసంత భయంకర మయింది. దీనికళ్ళు గుడిగోఫురాలంతేని పెద్దవి. దీనిని చూడగానే సిపాయికి కాస్తంత జంకు కలిగింది కాని, గుండె నిబ్బరం చేసుకొన్నాడు.

దీన్నికూడా నీలి తివాసిపైన పఁడుకోబెట్టి భోషణం తెరిచేనాడి, దానినిండా బంగారు నాణాలు పున్నె. సిపాయి కళ్ళు మిరుచిటు మళ్ళీ ఈసారి ‘మోలు లాగు’మన్నాడు.

కొలిపాయి. ఆమట్టును, జే బులలో నూ సంచిలోను వున్న వెండినాణాలు విసిరేసి, ఈసారి జేలుల్లోనూ, సంచిలోనే కాకుండా టోపిలనిండా జీళ్ళనిండా ఎక్కడభాళీపుంటే ఆక్కడ పట్టినన్ని బంగారు నాణాలు నింపు కున్నాడు. తరవాత భోషణం మూసివేసి, కుక్కను దానిపైబెట్టి, చెట్టుమొదలుకు వచ్చి ‘పెద్దమ్మా ! మోలు లాగు’ అన్నాడు. ‘చెకు ముకిరాయి తెచ్చావా ?’ అని ముసిలిది అడిగింది.

‘అయ్యో మరిచానే’ అని, వెనక్క వెల్లి చెకుముకిరాయి చేత పట్టుఖువచ్చి, మళ్ళీ ఈసారి ‘మోలు లాగు’మన్నాడు.

ముసిలిది మోకు లాగింది. సిపాయి బయటకు వచ్చి “ఇదుగో చెలుముకిరాయి. దినితో ఏమిచేస్తావే చెప్పు” అని అడిగాడు.

“అగ్రాడవంతా నీ కెందుకు? నీకు ధనం దొరికే ఉపాయం చెప్పాను. ఆప్రకారం వచ్చి సుపు ధనం తెచ్చుకున్నావు. ఈ ఉపకారానికి బదులు నేనుకోరిన చెకుముకిరాయి నా కివ్వడమే న్యాయం. కనుక, నా చెకుముకిరాయి ఇచ్చేసి, నీ దారిని సుపు వెళ్లు” అని ముసిలిది అన్నది.

రాయి సంగతి చెబితేకాని పల్లకాదని సిపాయి, ‘ఇదివరకే చెప్పాను కదా’ అని ముసిలిది జగడమాడుకొన్నాడు. చివరకు

ముసిలిది మొండిపట్టు పట్టేసరికి, సిపాయి చురున కత్తి దూసి, అమె పీక తెగవేశాడు.

ముసిలిదాని పీడ అంతటితో పదిలి పాగానే సిపాయి తన ధనమంతా సీలి తివాసలో కట్టి బుజాన వేసుకుని, చెకుముకిరాయి జెబులో వేసుకొని, నాలుగామడ దూరంలో పున్న బస్తి చేరుకున్నాడు.

* * * *

సిపాయికి ఇప్పుడు ధనం ఖాగా చెతులో

అడుతూ ఉండటంపల్ల సదుపాయంగా భోజనం అమరింది. కోరిన దుస్తులు వేసుకొంటున్నాడు. ఒక సత్రంలోపెద్ద గది తీసుకుని, దర్జాగా తాలకేపం చేస్తున్నాడు.

అతని వేషమూ, అతని భాగ్యమూ మాచి అనేకమంది సిపాయిని ఆశ్రయించి ఉంటోన్న జరిగే ఊమలు పిచ్చాపాలీగా చెప్పేవారు. మాటల సందర్శంలో రాజును గురించి, త్రిలోకసుందరి అయిన రాజుకుమారినిగురించి అతనికి చెప్పారు.

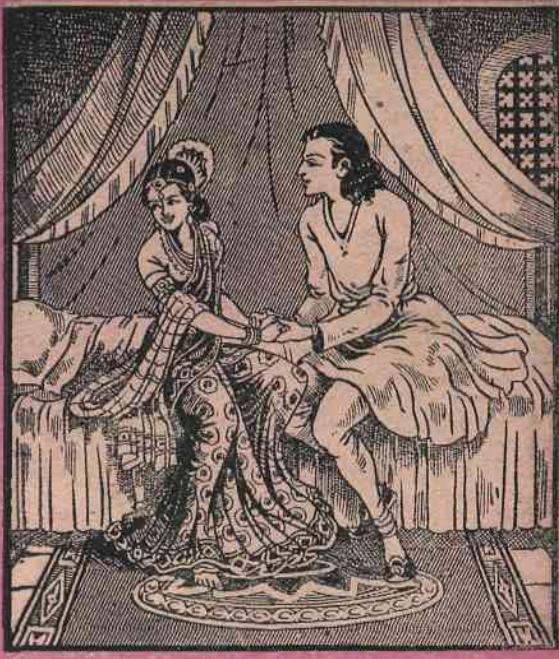
“అయితే అమెను నేను చూడాలి. ఎలా చూడగలనే, ఎప్పుడు చూడగలనే చెప్పండి” అని సిపాయి వాళ్లను అడిగాడు.

అందుకు వాళ్లు “వేయి సిపాయి! రాజుకుమారిని చూడటమనేది తేలికయిన పని

కాదు. దేమ దూరని కంచు కోటలో అమె వున్నది. ఆ కోటలోకి ఎవ్వరూ వెళ్ళునికి శక్యం కారుండా చుట్టూ కంద కాలూ, బురుజులూ కట్టించారు. జ్యేతిముడ్లు శాస్త్రాలు తిరగవేసి, ఒక సామాన్యమయిన సిపాయి అమెకు భర్త అపుత్తాడని చెప్పారు. రాజుకి అది ఇష్టంలేక, అటువంటి పని జరగకుండా అమెను కంచు కోటలో బంధించి వుంచారు,” అని వాళ్లు చెప్పారు.

ఐనా, సిపాయి పట్టుదలతో రాజుగారి పేర జాబు వ్రాశాదు. కాని, రాజుగారు ‘టట, ఏలులేదు’ అని జవాబు పంపారు.

ఇంతలో సిపాయి తెచ్చిన ధనమంతా ఖర్ప యిపోయింది. చేతిలో పైసాలేక, రాత్రిఫూట దీపం లేకుండా కాలకైవం చేయువలని పచ్చింది. ఒకనాటి రాత్రి, అతనికి చుట్టు కాల్పుకుండామని బుద్ధి పుట్టింది. అతనికి చెకుముకిరాయి నంగతి జ్ఞాపకంపచ్చి, జేబులోనుంచి తీసి నిప్పు కొట్టాడు. అలా కొట్టగానే అతను అశ్వర్యపడేటట్టుగా బంతులంతేని కళ్లు గల కుక్క ప్రత్యక్షమయి, “స్వామీ! — మీ కేమీ కావాలో చెప్పింది, తీసుకుపచ్చి ఇస్తాను” అన్నది.

“భేష, బాగా ఉన్న” దనుకుని సంతోషంలో, “నాను ధనం కావాలి” అన్నాడు. వెంటనే కుక్క ధనం పట్టుకు వచ్చింది.

అప్పుడు సిపాయి చెకు ముకి రాయి తమాపాతెలునుకొన్నాడు. రాతిని నెలమీద ఒకసారి గిస్తే రాగినాణాల గదిలో వుండే కుక్క పచ్చింది; రెండుసారులు గిస్తే వెండి నాణాల గదిలో కుక్క పచ్చింది; మూడుసారులు గిసే సరికి బంగారు నాణాల గదిలో వుండే కుక్క పచ్చింది.

తపిధంగా సిపాయి మూడుకుక్క లచేత రబ్బు తెప్పించి మళ్లీ తుతి వైఫంగా కాలకైపం చేయసాగాడు.

సిపాయి ఏది కోరినా, కుక్కలు మూడు
ఆ కోరికలన్నిటినీ నెరవేడస్తున్నాయి.

మళ్ళీ ఇప్పుడు అతని దృష్టి రాజకుమారి
పీదికి మరలింది.

బంతులంతేనె కల్గుగల కుక్కను
రప్పించి, తన వుద్దేశం చెప్పాడు. ఒక్క
క్షణంలో ఆ కుక్క, నిద్రపోతున్న రాజ
కుమారిని తీసుకువచ్చింది. రాజకుమారి
సాందర్భం కల్గారా చూచి సిపాయి మళ్ళీ
రాజకుమారిని రాజుగారి మేడలో దిగబెట్టి
రమ్మని కుక్కతో చెప్పాడు. అలాగే
కుక్క అమెని తిఱి కంచుకోటలో
దిగబెట్టి వేసింది.

మరునాడు పుదయం భోజనం చేసే
టప్పుడు రాజకుమారి తలదండ్రులతో
గతరాతి తనకు ఒక కల వచ్చిందనీ, ఆ
కలలో ఒక కుక్క, ఒక సిపాయి కన
పడ్డారనీ, ఆ సిపాయి తన చేయి పట్టు
కొన్నాడని చెప్పింది.

“ఓ పో, ఇది తమాపాగా పుంది. నిజం
కెల్పుకోవాలి” అనిచెప్పి రాణి ఒక మునలి
దానిని రాజకుమారిగదికి కాపలాపెట్టింది.

రెండవరోజున మళ్ళీ ఒక సారి రాజ
కుమారిని చూడాలని మన సిపాయికి
బుద్ది పుట్టింది. ఇవాళకూడా కుక్క వచ్చి
రాజకుమారిని తీసుకుపోయాయింది. ఐతే
దాని జాడ కనిపెట్టిన మునలిది, ఆ కుక్క
వెంటదే వెళ్లి, సిపాయి ఇంటి తలుపుమీద
సుద్ధముక్కతో ఆనవాలు పెట్టి, ఈనంగతి
రాజుగారితో చెప్పింది.

మరునాడు ఆ యిల్లు పట్టుకుండా మని
రాజూ, రాణి స్వయంగా పరివారంతో సహ
వచ్చారు. కాని, ఆ బజారు నవ్వున్న
ఇళ్లన్నిటి పయినా ఒకే మోస్తరుగా
ఆనవాళ్లు పున్నెన్నా. రాజకుమారిని ఎత్తుకు
వచ్చిన కుక్కె యిలా చేసింది ఆందువల్ల
అపలుతల్లు వారు కనిపెట్టలేకపోయారు.

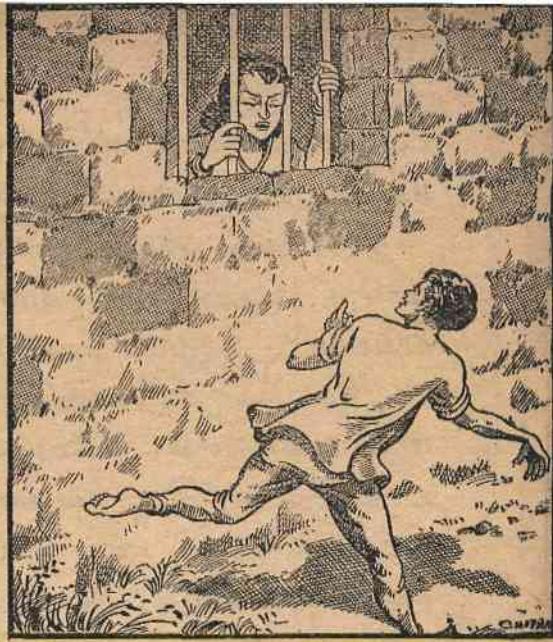
అప్పుడు రాణిగారు ఒక ఉపాయం చేసింది : ఒక సిల్వర్ సంచీ కుట్టి, దాని నిండా ఏండిపోసి, రాజకుమారికి తెలియ కుండా అమె మెడలో కట్టి పుంచింది.

మూడవరోజున మళ్లీ కుక్క వచ్చి రాజకుమారిని విష్టమిద ఎక్కుంచుకొని, సిపాయివద్దకు తీసుకుపోయింది. రాణి కట్టిన పిండినంచికి అడుగున చిన్న చిల్లి ఉండటంవల్ల దారి పొడుగునా ఆ ఏండి రాలింది. ఈసంగతి కుక్కకు తెలియదు.

సంచిలో ఏండి కింద రాలినందువల్ల రాజు రాణిలకు ఈసారి నులుపుగా ఇల్లు అనవాలు దోరికింది. అప్పుడు సిపాయిని వెంటనే పట్టించి, ఉరి తీయమని ఆళ్ళా ఏంచారు.

ఆ మరునాదు జెయిలు కావలావాడు వచ్చి “రేపు రాజుగారు నిన్ను ఉరితీస్తారు” అని సిపాయితో చెప్పాడు. సిపాయికి ఏమీ తోచలెదు. చెకుముకిరాయి బసలో మరిచి పోయి వచ్చానే అని ఏచారించాడు.

సిపాయిని తీరితిసే రోజు వచ్చింది. బైలుకటుకటూలలోంచి చూసేనరికి, ఉరికిశీక పరకు సిపాయి, తన ఇల్లు అనవాలు పొందబోయే తనను చూడటానికి జనం గుంపులు గుంపులుగా పొవటం కనపడింది.

అందులో ఒక పిల్లవాడు ఉరితీసే చేటికి పరుగె త్రి పొతూపుండగా, వాడి కాలి జోదు ఒకటి వూడిపోయింది. వానిని సిపాయి పెలిచి, “ఓరి కుర్రవాడా !

ఎందుకంత తొందర ! నన్నేకద వురి తీసేది. నేను వెళ్ళనిదే అక్కడ జరగ బోయే తమాషా ఏమున్నది ! కనుక నాకు ఒక చిన్న పని చేసిపెట్టు, నీకు ఒక రూపాయి బహుమతి ఇస్తాను ” అన్నాడు.

కుర్రవాడు సంతోషంతో వప్పుకొనే వరకు సిపాయి, తన ఇల్లు అనవాలు పొందబోయే తనను చూడటానికి జనం పెప్పి, అక్కడపున్న చెకుముకిరాయి తెచ్చి పెట్టమన్నాడు.

నిమింతో ఆ కురవాడు చెకుముకిరాయి తెచ్చి ఇచ్చి బహుమతి తీసుకుపోయాడు.

ఉరితీసేవళకు జనం అపరిమితంగా మూగారు. సిపాయి మెడకు ఉరితాడు తగిలించగానే, చచ్చిపాయే ముందు తన కొక కోరిక ఉన్నదని ఆతను రాజుగారితో మనవి చేశాడు: "ఏమీ లేదు. మహాప్రభూ! ఒక్క చుట్టు కాల్యుకుండా మని కోరిక వున్నది. తిరగానే మీరు నన్ను ఉరితియవచ్చును." అన్నాడు.

"ఇదెమంత భాగ్యం. చిన్న కోరికేకదా!" అని రాజుగారు సరేనన్నారు.

అప్పుడు సిపాయి చెకుముకిరాయి తీసి నేలమీద ఆరుసార్లు కొట్టేసరికి, భయంకర మైన మూడు కుక్కలూ—బంతులంతేసి కళ్లు కలది, బండి చక్రాలంతేసి కళ్లు కలది, గుడిగోపురాలంతేసి కళ్లు కలది, ప్రత్యక్షమయినాయి.

సిపాయి, సంజ్ఞ చేసేసరికల్లా మూడు కుక్కలూ ఎగిరి ఆక్కడి పెద్దలందరనూ పిక్క పట్టుకొన నారంఖించినై. జనం ఎక్కడి వాళ్లు అక్కడునే హడిలి పారిపోయారు.

రాజుగారికికూడా భయం పట్టుకొన్నది. "వేయి, సిపాయి! నీకు పుణ్యమం టుంది, నీ కుక్కలను దగ్గిరకు పెలుచు కోని, కష్టసెయ్యి. ఇదుగో ఇస్యుడే మా అమ్మాయిని నీకు పెళ్లిచేసి, నా రాజ్యం నీ కిష్టన్నాను" అని బతిమలాడేవరకు సిపాయి వాటని మాయంచేశాడు.

అప్పుడు రాజుగారు ఆతనిని గుర్రపు బగ్గిలో తీసుకువెళ్లి, రాజకుమారిని ఇచ్చి అతివైభవంగా పెళ్లి చేశారు.

రాజుగారు కుపూర్తెను కంచుకోటలో దాచి కాపలా పెట్టినప్పటికి ఇప్పు రాసిన గిటుప్రకారం ఆమెను సిపాయికి పెళ్లి చేయక తప్పిందికాదు.

ఆంగరక్షముడు

పూర్వకాలమందు ఒక రాజు ఉండే వాడు. ఆయన ఉత్త చూపులబోమ్మె కాని, పొట్ట చింపినా అశ్వరంముక్క రాడు. ఆ మాటకు వస్తే, సామాన్య మానవుడికి ఉండేపాట తెలివితేటలయినా లేవు. పైగా ఆయనకు ఎంత తేస్తే అంతేగాని. బ్రహ్మ రుద్రుడు వచ్చి చెప్పినా వినిపించుకోని మూర్ఖుడు. ఇటువంటివానితో ఎలా వేగడం?

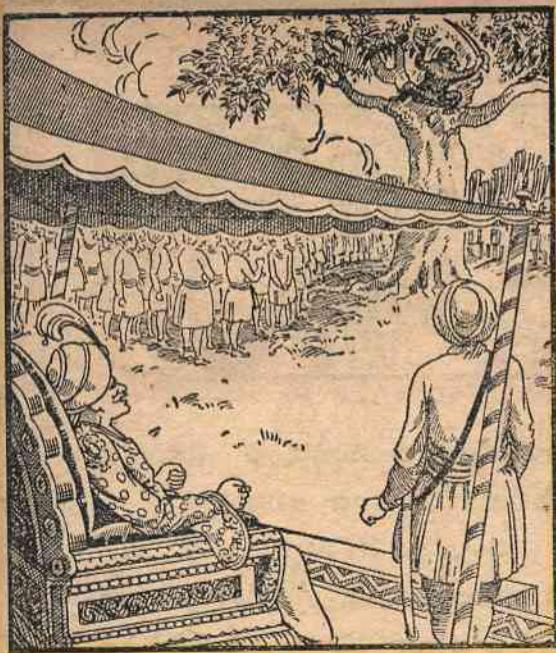
ఒకనాడు ఆ రాజు వేటకు వెళ్లేనరికి, అడవిలో ఒక పెద్ద కోతి కనపడింది. అది బాగా మనిషంత ఎత్తున ఉన్నది. సరిగా మనిషిలాగానే నిలుచున్నది కూడాను.

ఆ కోతి అడుగుబు వేసుకొంటూ, అట్టూ యిటూ నడుస్తాపుంటే, రాజు దానివేపు చేయ్యంగా చూడసాగాడు. అలా చూచిన కౌద్ది ఆయనకు దానిపయిన మక్కల వానరుడు. ఆ కాళ్ల పొంకం చూడు, ఎక్కువై, చివరకు “ఇటువంటి వింత కండప్పి చూడు. మనిషికి అతనికి తేడా

జంతువు మన సంస్కారంలో లేకపోవడ మేమిలి?” అనికూడా అనిపించింది.

“వెంటనే దానిని పట్టుకొనం” డని భట్టు లకు ఆజ్ఞాపించాడు. ‘ఇదేమిటి, రాజుకి మతి పోయిందా ఏమిలి! పొరుపానికైతే పులిని పట్టాలి. విందుకయితే లేదినే అడవి పందినే కొట్టాలి. అంతేకాని, కోతిని పట్టుకొపడ మేమిటి విధూరం, ఎక్కుడా కన లేదు, వినలేదు’ అని వేటగాళ్లందరూ చాటున అనుకున్నారు. తాని, అనుకోని లాభ మేమున్నది! రాజు ఆజ్ఞ దాటడానికి వీలులేదాయె. ఆయన జప్పుప్రకారం ఆ కోతినిపట్టి, కోటకు తీసుకుపోయారు.

సగరం చేరుకోగానే రాజు తన మంత్రిని రప్పించి, “ఓయిమంత్రి! ఇతను ఎవరనుకొంటున్నావు? నరుడిని మించిన వానరుడు. ఆ కాళ్ల పొంకం చూడు, కండప్పి చూడు. మనిషికి అతనికి తేడా

యేమన్నది? మనిషికి ఉన్నంత నేర్చా
అతనికి ఉన్నట్టే కనపడుతున్నాడు.
కనుక, ఇతనిని మన శాలింభానాకు
పంపించి, కుట్టి, కత్తిసాము కనరత్త
మొదలయిన సమస్త విద్యల లో నూ
తరిథిదు ఇప్పించినట్టయితే గొప్ప వస్తాదు
అవుతాడు. ఇటువంటి గొప్ప వస్తాదు
సంస్కారంలో ఉన్నాడంటే మనకు ఎంతో
కిరీ వస్తుంది” అంటూ ఉత్కాపంతో
చెప్పాడు.

రాజు చెప్పినది విన్నతరవాత మంత్రి
“మహాప్రభూ! తమరు సెలవచ్చినదంతా
బాగానే వున్నది. అయితే, కుక్క బుద్ధి

కోతి బుద్ధి నిలకడగా ఉండవంటారు
పెద్దలు. అటువంటప్పాడు మన కోతికి
సాము నేర్చించి, కత్తులూ కట్టార్లూ చేతికి
ఇస్తే మరెమయినా వున్నదా? అదంతా
చాలా ప్రమాదం; కనుక, మన వానర
శిఖామణిని వినోదంకోసం జంతుకాలలో
పుంచితే అందరూ చూచి అనందిస్తారు.
కనుక అలా చేయడం మంచిదని నా
అభిప్రాయం” అని మనవి చేశాడు.

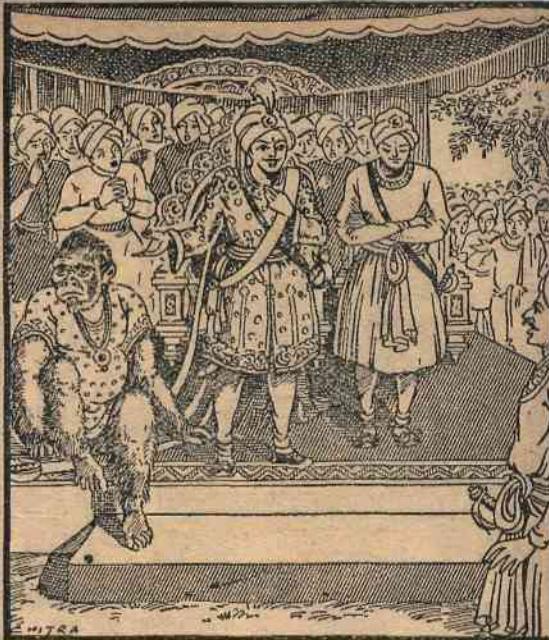
మూర్ఖుడున రాజుకి మంత్రి మాటలు
చెవికి ఎక్కునేలెదు. తన ఆజ్ఞ నెరవేరి
తీరాలని మళ్ళీ సెక్కి చెప్పాడు. చేసేది
లేక మంత్రి, ద్రోబుడిని మించిన ఒక
ప్రవిష్టాడిని నియమించి, కోతికి సమస్త
విద్యలూ నేర్చించాడు. ఆ విద్యలన్నీ
దానికి ఇట్టే వచ్చేకాయి.

ఇలా ఉండగా, వానరశిఖామణికి విద్య
ఎంతవరకు వచ్చిందో పరీక్ష చేయాలని
ఒకరోజున రాజుగారికి సరదా పుట్టింది.
పరీక్షకు అవసరమయిన ఏర్పాటు లన్నీ
జరిగాయి. దర్శారు కిటకటలాడుతున్నది.

‘అయ్యా, ఆచార్యులవారు! మీ శిష్యుని
విద్యాకోశలము ప్రదర్శించమనండి,
మాదాం’ అన్నారు రాజుగారు.

ఆప్యుడు గురువుగారు ఒక చెట్టుమీది
పెట్టను కొత్తికి చూచించి, దానిని కొట్టి
రమ్మని పంజు చేశారు. గురువుగారి ఆజ్ఞ
శిరసావహించి, సభలో వానరుడు
అందరకు ఆశ్చర్యం కలిగెటట్టగా ఒరలో
నించి చురున కత్తి దూసి, చెట్టుపైకంటూ
పరుగత్తి పోయి, పక్కి తల నరికి పార
వేశాడు. పక్కి, తలకు తల, మొండముకు
మొండమూ కిందపడిపోయేసరికి, వానరుని
చాకచక్కానికి అందరూ ‘భేష! భేష!’
మంటూ చప్పుట్లు కొట్టారు. ఇక రాజు
గారు ఆనందం పట్టినేలేక పోయారు.
‘గమనించావా మన వానరుని నేర్చు!’
అన్నట్టుగా అయిన మంత్రివేషు ఒక్క
మాపు విసిరాడు. సమాధానం చెప్పుటానికి
అది సమయం కాదని, మంత్రి ఆప్యులకి
ఉఱకొన్నాడు.

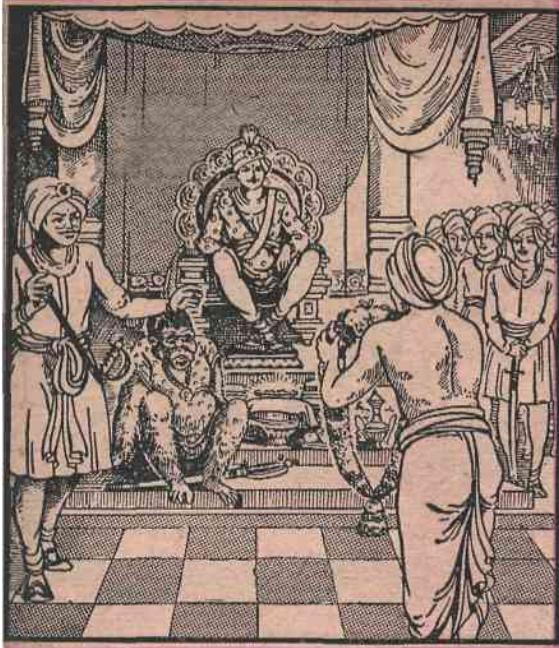
మరునాడు మహారాజావారు వానర
శిథామణికి అఖండమైన సన్మానం జరప
దలచి, విలవయిన దుస్తులతో ముస్తాబు
చేయించారు. తమ మెడలోని రత్న
పూర్ణాన్ని తీసి నిండునభలో, స్వయంగా
వానరవీరుని మెడకు అలంకరించారు.
అఖరున అయిన లేచి, “ఈ పిరాగ్రేసిరుష్టు

మా ‘అంగరక్షుని’గా ఏర్పరిచి గారవ
స్తున్నాము” అని సభలో ప్రకటించారు.

రాజు చెప్పులకు దర్శారులో అందరూ
ముక్కుమీద వేలేసుకొన్నారు.

ప్రభువు వినసి, వినకపోసి, తన విధి
తను నెరవేర్చుకోవాలనే నిశ్చయంతో మళ్ళీ
మంత్రి వెళ్లి “మహారాజా! ‘అంగ
రక్షు’ దనగా అదెంతటి గాప్ప పదవి!
ఎల్లప్పుడూ, కూడా వుండి, ఎట్టి ఆపదలూ
రాకుండా యజమానిని రకించాలి కదా!
ఏలినవారి దర్శనానికి పచ్చేవారిలో ఎవల్లు
మంచివాత్తో ఎవల్లు దుర్మార్గులో తెలుసు
కొనె తెలివితేట లుండువద్దా? అంత జ్ఞానం

కోతిక ఎక్కడినించి వస్తుంది? కన్క. మన వానరుని నెర్చు చూసి వినేదించ పలసిందే కాని, వానికి అంగరక్షకుని పదవి ఈయటం ఎంతయినా హనికరము” అని రాజుతో తన మనస్సు వెల్లడించాడు.

ఇంత చెప్పినా, ఈ సలహాలు ఏమీ రాజు తలకు ఎక్కుతేదు. ‘సరే, మన కేమి!’ అని చెప్పి మంత్రి వెళ్లిపోయాడు. నలుగురు కాదన్నకొద్ది రాజుకి కోతిపయిన పోజు మరీ ఎక్కువపుతూ వచ్చింది. అయిన ఎక్కడికి వెళ్లినా తమ ఆష్టానపు వానర పిరునిచేత కసరత్తు చేయించి, కత్తిసాము చేయించి, ఎంతో గమ్పగా అతనిని పాగ కన్నులతో కాపలా కాస్తున్నాడు. రాజు

రుతూ వుండేవాడు. ఇటువంటి ‘అంగరక్షకుని’ నియమించుకున్నందుకు, రాజును అందరూ మెచ్చుకొనేవారు.

ఆలా ఉండగా రాజుగారి పుట్టిన రోజు పండగ వచ్చింది. ఆ పండగకు అందరూ అపరూపమయిన కాసు కలు సమర్పించారు. అందులో ఒక పుస్త్యల వర్తకుడు ఒకడు బహుమానంగా తెచ్చిన పూల మాలిక చాలా అందముగా వుండటమేగాక, పరిమళంతో పథంతా గుమగుమ లాడిపోయింది. అందుచేత ఆ మాలికపు రాజుగారు మెడ లో నించి బయటకు తీయనేలేదు.

ఆ పండగరోజున జరిగిన ఉత్సవాల తోను, వేడుకలతోను రాజుగారికి అలసట కలిగి, పెందరాళే నిద్ర వచ్చేసింది. అందుచేత ‘కాస్సెపు పడుకొంటాను. నువ్వు గుమ్మందగ్గిర కాపలా ఉండు. ఎవ్వరిలోపలికి రానీయుకు’ అని అంగరక్షకుడైన వానర పిరునితో చెప్పి, ఆయన మెడలో పూలమాలిక తీయకుండా నే హంస తూలకాతల్పుం పయిన నిద్రపోయారు.

రాజుజ్ఞప్రకారం అంగరక్షకుడు వేయి కన్నులతో కాపలా కాస్తున్నాడు. రాజు

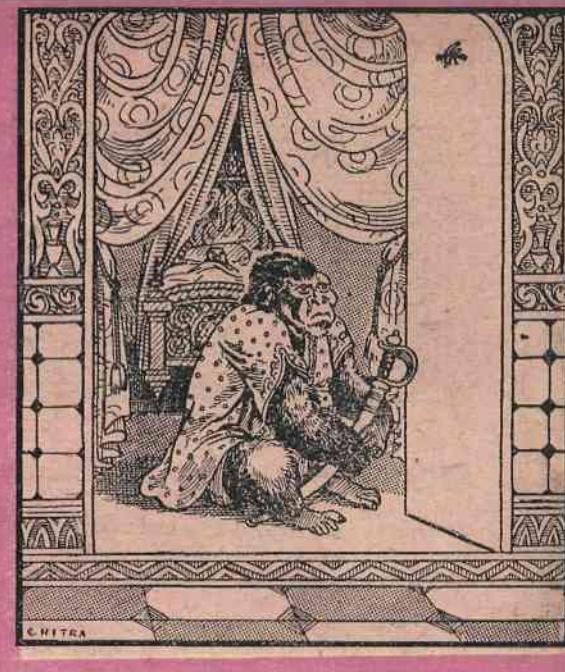
నిద్రపోతున్నప్పుడు ఎవ్వరూ లోపలకు రాలేదు. అయితే ఆ పుష్టుల పరిమళానికి ఎక్కుడినించో ఒక తుమ్మెదమాత్రం 'రుం తుం' ముని రోద చెసుకొంటూ అక్కుడికి వచ్చింది.

అంగరక్షకుడు ఆ తుమ్మెదను ఆనెక విధాల అటుకాయించాడు. కానీ ఆది ఎలాగో తప్పించుకుపోయి, రాజుగారి మెడలోపున్న పూలదండ్రమీద వాలింది.

పొరుషవంతుడయిన వానర వీరునికి తుమ్మెదపైన చాలా కోపం వచ్చేసింది.
 'హాతేరి! నేనిక్కుడ కాపలా ఉండగా, నుపు గదిలో ప్రవేశించబానికి ఎన్ని గుండె యండాలె? రాజుజ్జు అంటే ఏమిటి అనుకొన్నావు!' అంటూ, వాయివెగంతో వెళ్లి, పూలదండ్రమీద వాలిన తుమ్మెదను తన ఖడ్డంతో రెండు ముక్కలుగా నరికి వేశాడు.

తుమ్మెదతోపాటు అంగరక్షకుని కత్తి దెబ్బితు రాజుగారి కంఠంకూడా తెగి రెండు ముక్కలుయింది!! హంసతూలికా తల్పమంతా రక్తమయ మైపోయింది!!!

రాజుజ్జుప్రకారము మన వానరుడు గది గుమ్మంవద్ద కాపలా కాస్తున్నాననే సంతోషి

పిస్తున్నారు కానీ, తన బుద్ధితక్కువల్ల యజమాని ప్రాణమే పోయిందన్న సంగతి గుర్తించలేదు.

తీరా, రాజుకి ప్రాణం పోయిందాయో. ఇక ఇప్పుడు ఎవరుమాత్రం ఏమి చేయు గలరు? చేస్తేమాత్రం, చచ్చినరాజు తిరిగి వస్తాడా! అందుకనే, ఎప్పురయినా నలు గురు చెప్పినదారిని నడుచుకోవాలి గాని, మూర్ఖత పనికిరాదు. 'అలా కాదు, నా యిష్టంవచ్చినట్టే చేస్తాను, ఒకట్లు నాకు చెప్పిదేమిటి?' అని గర్యాన్నే, రాజుకిబనట్టే కాస్తి అపుతుంది. కనుక మీరు రాజుకి మల్లె మూర్ఖంగా పట్టు పట్టుకండెం.

మంత్రి పదవి

ఆనగనవుగా ఒక దేశాన్ని ఒక ఫాదుషా పాలిస్తూ ఉండేవాడు. అయినకు ఒక తెలివయిన మంత్రి కావలని వచ్చాడు. రాజ్యమంతులు చాటింపు వేయించగా, ఎంతో మంది వచ్చారు. వచ్చినవాళ్ల నందరనీ ఫాదుషా పరిష్కరు పెట్టాడు.

కాని ఒక్కట్లు పరిష్కలో నెగ్గితేకపోయారు. చివరకు ఒక ముల్లా, ఒక మార్క్యాదీ మిగిలారు. “సరే, మీ ఇద్దరనూ పరిష్కరు పెడతాము. ఎవరు నెగ్గితే వాళ్లకు మార్క్యలో మంత్రిపదవి ఇస్తాము” అని వారితో ఫాదుషా చెప్పాడు.

మరునాడు—ఫాదుషా రెండు బుట్టలు తెచ్చించి, ఒక్కొక్క బుట్టలో యాబై య్యేసి చెప్పిన చక్కిలాలు సర్దించి, వాటిని పక్కాచారిలో పున్న తన కూతుల్లకు ఇచ్చిరమ్మని ముల్లా నూ మార్క్యాదీనీ పంపించాడు.

ఫాదుషా ఆజ్ఞ ప్ర కారం, చక్కిలాల బుట్టలను పారుగూరిలో ఇచ్చేని, సాయం త్రానికి ఇద్దరూ తిరిగివచ్చారు. ముల్లా తీసుకువచ్చిన రథిదులో నలభై ఆయిదు చక్కిలాలు మాత్రమే చేరినట్లు ప్రాయించి ఉన్నది.

‘తక్కిన ఐదూ ఏమైనవయ్యా?’ అని ఫాదుషా ప్రశ్నించాడు.

ఆందుకు, ముల్లా “మహాప్రభూ! కీమించాలి. మధ్య దారిలో ఆకలివేసింది. ఆందుకని ఆయిదు చక్కిలాలు నెను తిని వేసినమాట నిజమే” అని తను చేసిన తప్పను ఒప్పుకొన్నాడు.

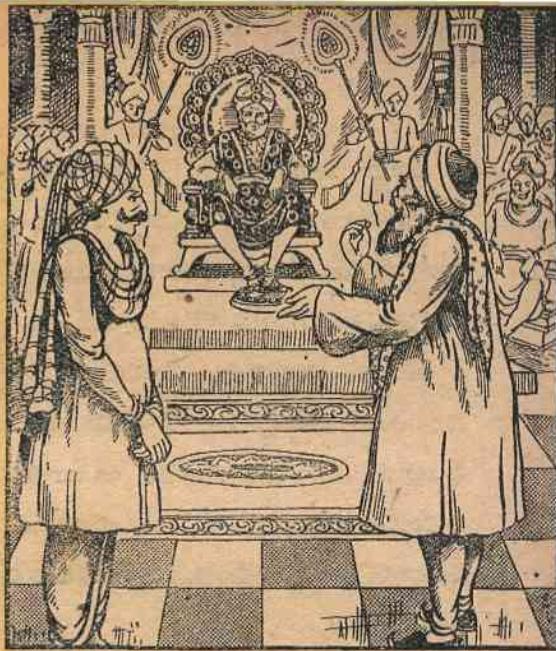
అప్పుడు ఫాదుషా ముల్లా అవివేకానికి, అమాయక త్యాగికి లోపల నవ్యోక్షిని, ‘యుక్తి తెలియని ఈ వాజమ్య మంత్రి పదవి ఎలా నిర్వహించగలడు?’ అను కొన్నాడు.

తరువాత మార్యాడీవేష తిరిగి,
“మరి, నీకు మాత్రం దారిలో ఆకల
వేయలేదా? దూరపు ప్రయాణంకద?”
అని అడిగాడు.

అందుకు మార్యాడీ, “వేయ కే మి
దేవరా! మానవజన్మ ఎత్తిన ప్రతివాళ్లకూ
ఆకలి వేస్తుంది. నన్ను ఇచ్చిరమ్మనిన
చక్కిలాలలో నేనూ కొన్నితిని ఆకలి తీర్చు
కొన్నాను. అయితే, ఒక్కుకదానికి జాగ్ర
త్రగా అంచులు చిదిపి తినటంచేత,
స్వరూపాలు చిన్నవయినవి గాని లెక్కకు
తగ్గలేదు. తప్పనిసరిగా ఈ పని వేయవలసి
వచ్చింది. ఇందుకు ఏలినవారు మరొక
విధంగా అనుకోనరనితలుస్తాను” అంటూ,
తను చేసిన తప్పును ఎంతో యుక్తి
గానూ, వినయంగానూ చెప్పి సమర్థించు
కొన్నాడు.

ఇది వినగానే ఫాదుపూ మనస్సులో
చాలా సంతోషించాడు.

ఇద్దరిలోనూ పుండె తెలివితేటలు
ఇప్పుడు ఫాదుపూకు తెలిసివచ్చినయి.
ఈసారి వాళ్లను మరివక పరిక్షకు పెట్టి
చూస్తామన్నాడు. వాళ్లకు తెలియకుండా
రెండు సంచీలలో బూడిద వేయించి, కోపగించాడు.

వాటిని పారుగు నవాబులకు ఇచ్చిరఘుని
ఇద్దరినూ పంపించాడు.

‘ఇది ఒక అర్థంలేని పనిగా ప్రాకి
కనబిలుతున్నది, కాని బుద్ధిబలం
కలవానికి, ఆలోచన లేనివానికి ఉండే
తేడాను కనిపెట్టటానికి ఇది తగిన పరిక’
అని నిశ్చయించాడు.

ముల్లా వెళ్లి ఫాదుపూయిచ్చిన సంచిని
నవాబుగారికి సమర్పించాడు. అయిన
విప్పిచూచి. “ఏ మయ్యా, ఇదేమిటి
బూడిద తీసుకువచ్చావు, అర్థంలేకుండా?
నీ కే మయినా పిచ్చెత్తిందా?” అసి
కోపగించాడు.

ముల్ల హడలిపాతూ, "మహారాజ ! ఫాదుషావారు ఇచ్చి రఘునారు, తిసుకు వచ్చాను. అంతేకాని, సంచిలో ఏమున్నదో నాకేమి తెలుసునండి ?" అని అన్నాడు.

ఆప్యాదు రాజుగారు, "ఇందులో ఏదో విలవయిన వస్తువు పెట్టి ఫాదుషా పంపి వుంటాడు. విడు దానిని కాజేసి ఈ బూడిద పొసుకొని వచ్చాడు" అని అనుమానపడి, ముల్లాను అవమానించి, పరాభవించి పొమ్మనారు.

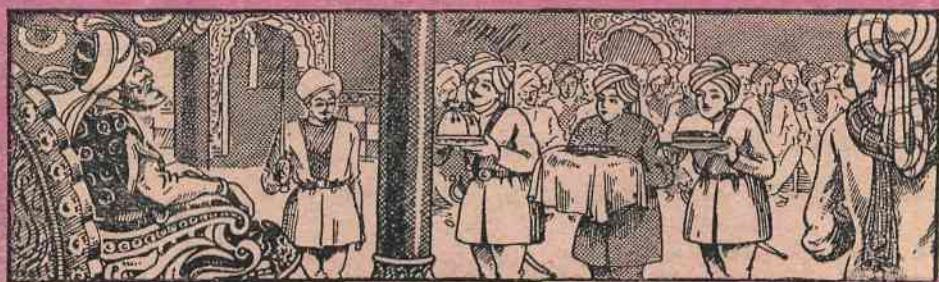
మార్యాది కూడా తనకిచ్చిన సంచిని తిసుకుపోయి ఇంకో నవాబు గారికి సమర్పించాడు. అందులో ఏమున్నదో మొదట అతనికి తెలియదు.

సంచి విప్పగానే ఈ నవాబుగారుకూడా అతనిపేపు మిట్రిమాచి, "ఇదేమిటయ్యా బూడిద పట్టుకొచ్చావే? ఇదేనా మీపాదుషాగారు నాకు పంపిన కానుక?" అన్నారు.

యుక్తిపరుడయిన మార్యాది పరిస్థితులు ఆలోచించి "ప్రభూ! మా ఫాదుషావారు ఈ మధ్యనే మక్కాయిత సేవించుకు వచ్చారండి. అక్కడనించి తెచ్చిన పవిత్ర భస్మాన్ని ప్రత్యేకించి ఏలినవారికి ప్రసాదంగా పంపించారండి," అనింతో సమ్మకంగా చెప్పాడు.

నవాబు అపరిమితంగా సంతోషించి, ఫాదుషా తరఫున మార్యాదిని ఎన్నోవిధాల గారవించి, కానుకలిచ్చి మర్యాదలతో సాగనంపాడు.

ముల్లా, మార్యాదితిరిగివచ్చారు. నవాబు పంపిన కానుకలను మార్యాది ఫాదుషా వారికి సంతోషంతో అందజేశాడు. ముల్లా తెల్ల ముఖం వేసికొని, విచారంగా నిలబడ్డాడు. మరి, ఫాదుషా ఇద్దరిలో ఎవరిని మంత్రిగా చేసికొన్నాడే మీరే ఆలోచించి చెప్పండి !

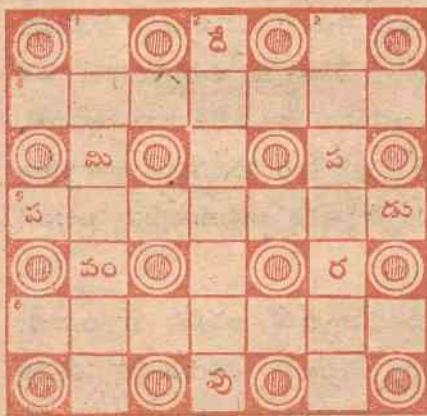

**చేతివ్యాఖ్య
ప్రజాలో
(భాషాభావప్రధానిక)**

ఆ దారములు

అడ్డము -

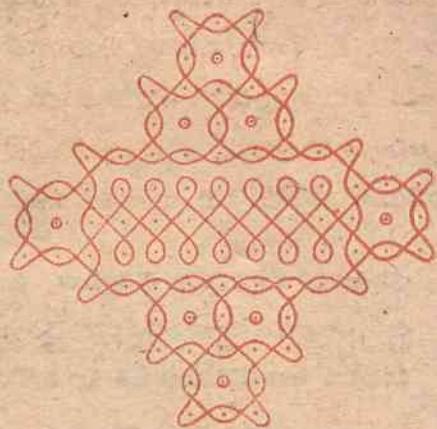
4. నిత్యముకాని వనంతము (నమాసము)
5. దశకంతుడు. (తెలుగు నమాసము)
6. రూపాయి. (రెండు మాటలు)

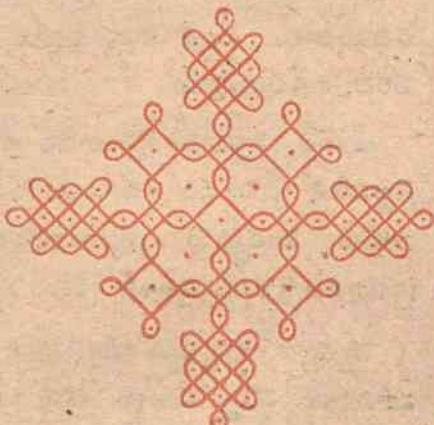
నిఱవు :

1. 800. (రెండు మాటలు)
2. బృహన్వతి. (రెండు మాటలు)
3. గొడుగులు. (సమాసము)

ముగ్గులు

4. దవలక్షీ, మదరాసు

అరె. జానకి, శికంద్రాబాద్

పిల్లల పెండక్తం

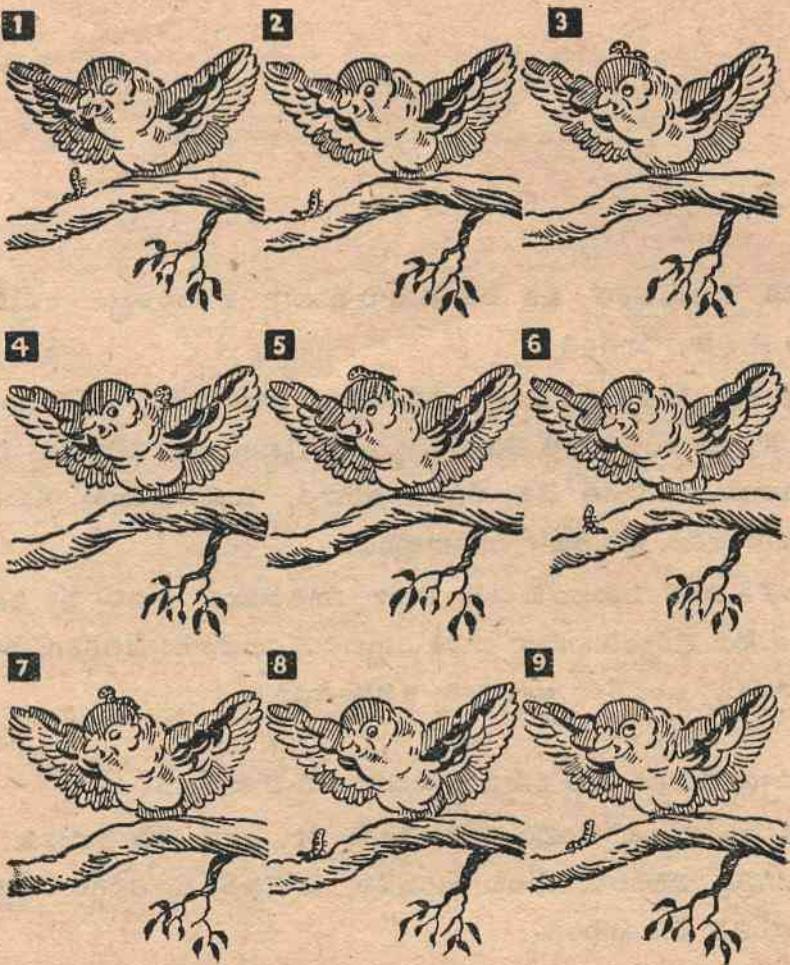
దై ర్యు ము

జీవితంలో మానవునికి ధైర్యమూ, స్వేచ్ఛ—ఇవి రెండూ ఎంతయినా అప్పునరం. చిన్నపిల్లలకు స్వభావసిద్ధంగా ధైర్యం వుంటుంది. అ ధైర్యాన్ని, సాథారణంగా మనము ఆఱచివేయటానికి పూనుకొంటాము. ఇది పారపాటు.

పిల్లలు తమ చెష్టలలో చూపించే చౌరవసూ, ధైర్యాన్ని ఎన్నడూ అరికట్టి టానికి యిత్తుంచకూడదు. వాళ్లు ఏదులునా పని చేయబోయినవ్వుడు 'నాయవా, చేయబోయి. నీకు వచ్చిన భయమేమి లేదు. నెనిక్కుఱ ఉన్నానుగా!' అని హంపారివ్వాలి. వాళ్లు ఆ పనిలో మొదటిసారి జయము పొందలేకపోయినట్టయితే, "మళ్లీ చేయబోయి. ఈసారి తప్పక నెగ్గుతావు" అని వారి మనస్సుకి ఉత్సాహం కలిగించాలి. అంతే కాని, పిల్లలు చేసే కృత్యాలను అడుగడుగునా అటంక పరిచి, దిగదీయరాదు.

అయితే, పిల్లవానికి ప్రమాదం కలిగే సందర్శాలలో అతనిని వారించాలి. పిల్లవానికి ప్రమాదం కలిగిందంటే ఆ తప్ప పెద్దలదే. తరుణంలో మనం వాళ్లను, హెచ్చరిస్తే, ప్రమాదాలెదుకు నంభవిస్తాయి? కనుక, పిల్లలకు ప్రమాదం కలగని విధంగా ప్రతిపనీ వాళ్లను స్వయంగా చేయసియాలి.

స్వేచ్ఛగా ఉన్నప్పుడే మానవునికి ధైర్యం ఉంటుంది. ధైర్యం ఉన్నప్పుడే మానవుడు గప్ప పనులు చేసి, మంచిపాయడు తాగలడు. ఈ నంగకి బాగా జ్ఞాపక ముంచుకోవాలి.

పైన వున్న తెమ్మిది పిట్లలూ అన్ని ఒకేమాదిరిగా కనిపిస్తున్నా,
నిజానికి అలాలేవు తెమ్మిదింటిలో రెండుమాత్రమే ఒక్కమాదిరిగా
ఉన్నాయి. ఆ రెండు ఏవే కనుకోగ్గండి. మీరు కనుకోగ్గాలే కపాతే
జవాబుకి 53-వింజీ చూడండి.

నిజానికి పైలతుత్తంతే ఒక లక్ష తమాపాలయినా చేయవచ్చు. ఇప్పుడిక చిన్న చిత్రం చెబుతా, చూడండి:

ఒక చిన్న పైలతుత్తం ముక్కు తీసుకువచ్చి గాజుగొట్టంలో పడవేయండి. గాజు గొట్టం కొంచెం వంపుగా పట్టి వేడి చేసినట్టయితే, గొట్టంపయిన చిన్న చిన్న బిందువులు ఏర్పడతాయి. తగినంత వేడి తగిలిన తరవాత, పైలతుత్తముకు క్రమంగా దాని నీలిరంగు పోయి, అది తెల్లగా మారిపోతుంది.

ఆంకోక వింత ఏమిటంటే—ఆ తెల్లగా మారిపోయిన పాడిని పైకి తీసి, దానికి కొంచెం నీరు చేర్చండి. మళ్ళా ధానికి ఎప్పటిలాగ మామూలు నీలిరంగు వచ్చేస్తుంది. ఈ మాజిక్కు అందరకూ ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించద్దు?

* * * *

ఇప్పుడు మరివక కొత్త వస్తువును గురించి చెప్పుతోన్నాను :

ఒక గాజుగొట్టంలో కొంచెం రససిందూరం వేసి, భాగా వేడి చేయండి. తరవాత ఒక అగ్గిపుల్ల వెలిగించి, మంట ఆరివివేసి, ఆ గొట్టం మూతిదగ్గిర పెట్టినట్టయితే, అది కాంతితే మండుతుంది.

ఒక్కసారి ఆ గొట్టంయొక్క అంచులు చూడండి. తమాపాగా తలతల మెరుఫూ పాదరసపు అఱువులు కనబడతాయి.

ఇప్పుడు చెప్పిన ప్రయోగాలు అన్ని చేసేవారికి మాసేవారికికూడా తప్పక వివేదం కలిగిస్తాయి.

ఈసారి మరికొన్ని కొత్త చిత్రాలు చేయురుగాని.

చందమామ

ఈ చదరం పై మూలన వున్న కోట దగ్గరికి పోవటానికి సరియైన దేవ ఒక్కటే వుంది. ఆదోష ఏదో ఈ సిపాయికి చూచించి కోట చేర్చండి.

	ఎ	ఒ	దే	అ	
'అ	న	త్య	వ	సం	త ము
	పీ		త		ప
ప	ది	త	ల	ల	వా దు
జి	పం	గు		ర	
లు	ప	ద	హ	అ	టు లు
	లు		వు		లు

★

51. వ పేజీలోని చిక్కు

బొమ్మలకి జవాబు :

2, 4 నెంబర్లుగల పిట్లలు

రండూ ఒక్కమాదిరిచి

★

పాంది మూడవ పారము

క్రిందచినిల పాంది అశ్వరాలు నేర్చుకొని, అవి ఎలా పలుకవలసినది, మాటలు ఎలా ఉచ్చరించవలసినది నేర్చుకున్నారు. ఈసారి 'క' గుణింతము నేర్చుకోండి.

— ० १ २ ३ ४ ५ ६ —
 త రీ ఆ ఇ ఒ ఓ
 ఔ ఔ ఔ ఔ

క ట క కీ కు కూ కృ
 క కి కి కు కూ కృ
 కే కై కో కౌ కం కః

ఈవిధంగానే ఖిగతా అశ్వరాలలు (ఖ, గ, ఘ మొదలైనవాటిక) పైన వూపిన గుణింతపు గుర్తులు చేర్చి ప్రాయటం నేర్చుకోండి.

ఉదాహరణ ఈక్రింద కొన్ని అష్టాల గుటేంతాల యచ్చాను. అని శాస్త్రగా
నెఱ్పుకోండి.

చ	చా	చి	చీ	తు	తు	తు	తె	తే	తే	తో	తౌ	చౌ	చు	చ
ట	య	ది	యి	డు	దు	దు	డె	దే	దే	యో	యౌ	యౌ	యు	య
త	తా	తి	తి	తు	తు	తు	తె	తే	తే	తో	తౌ	తౌ	తం	త
ప	పా	పి	పి	పు	పు	పు	పె	పే	పే	పో	పౌ	పౌ	ప	ప:
య	యా	యి	యి	యు	యు	యు	యె	యే	యే	యో	యౌ	యౌ	యం	య:
ర	గా	రి	రి	రు	రు	రు	రె	రే	రే	రో	రౌ	రౌ	రు	ర

“ఏ” అనే అష్టావికి “ఎ” అనే గుర్తు చేర్చుకూడదు. అంతేగాక, ను (కొమ్ము.) నూ (కొమ్ము దీపు) గుర్తుల ఈ అష్టావికి అయితే వేఱ్చాలి. ఇది గుర్తుండుకోండి.

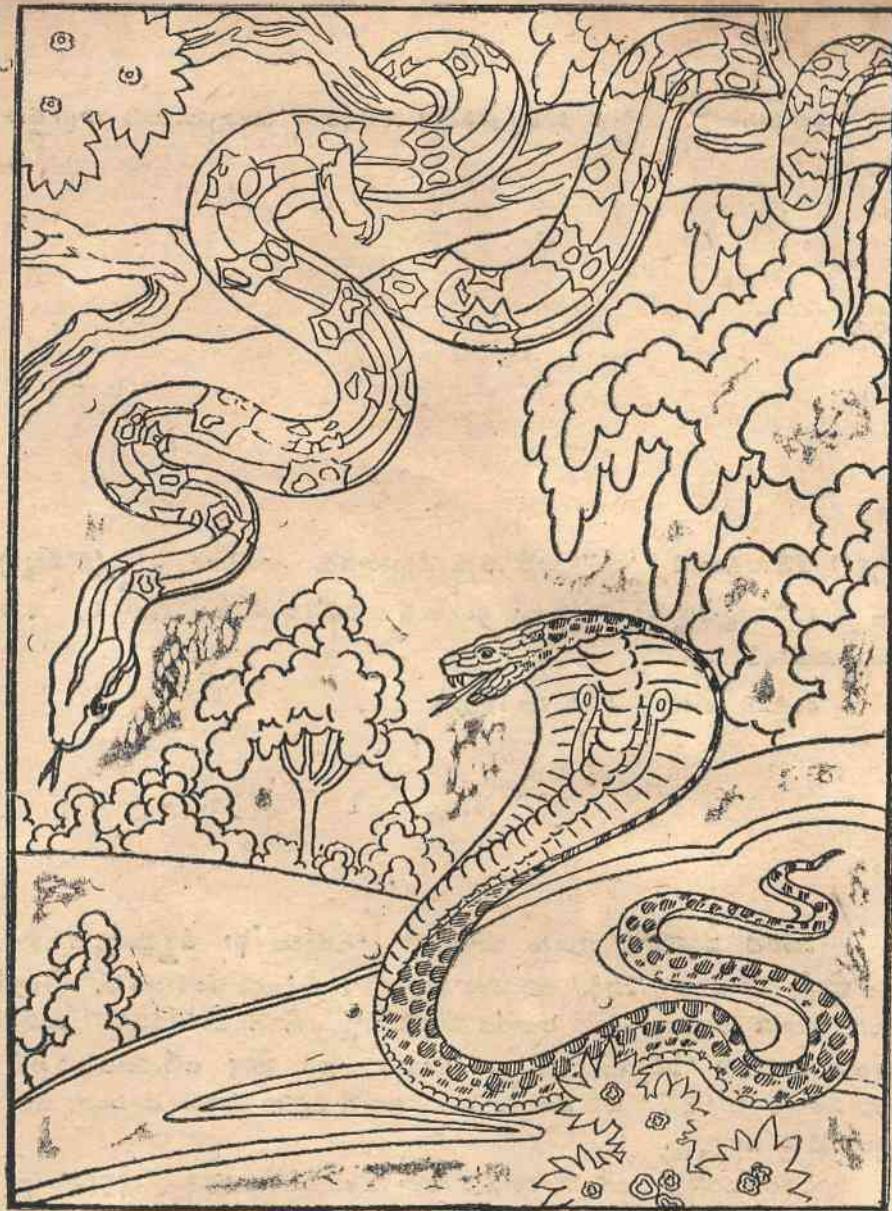
ఈక్రింది మాటలను చదివి చూడండి.

ఘోడీ	ఖెల	జటపట
కోఠి	తెల	సరపట
రోటి	మెల	శరబ్రత
మోతి	మెజ	కంసరత

మొదటి వరసలోని నాలగు మాటలలో ‘టక్కుము १’ టీట్లుముగా పలకాలి. २॥ ఘోడీ అనే మాట ‘ఘోడి’ అని పలకాలిగాని ‘ఘోడి’ అని పలకుడదు, అలాగే మిగిత మూడు మాటలూ యింకా అలాంటి మాటలన్ను. అలాగే రెండోవరుసలో యచ్చిన నాలగు మాటలలో ‘ఏత్తుము १’ టీట్లుంగా పలకాలి. ३దా॥ ఖెల అనే మాటని ‘ఫెల’ అని పలకాలిగాని ‘ఫెల’ అని పలకగూడదు. ఇలాగే మిగిత మూడు మాటలూ, ४ంకా అలాంటి మాటలన్ను.

చివరి వరసలో యచ్చిన మాటలు ఎలా పలకాలో చూడండి. జటపట అనే మాటలో రెండవ అష్టరం (ట) చివరి అష్టరం (ట) సగముమాత్రమే పలకాలి. అంతే ‘రుద్రవద్ర’ అని పలకాలిగాని ‘రుద్రవట’ అని పలకగూడదు. ఇలాగే మిగిత మూడు మాటల్ని ‘సర్వత’, ‘శర్కరత’, ‘కనిరత’ అనీ పలకాలి.

వచ్చేనెం మరొక క్రొత్తపారం నెఱ్పుకొండురు గాని, ఈనెం చెప్పిన పాతం శ్రీద్వగ్గ చదివి గుర్తుండుకోండి.

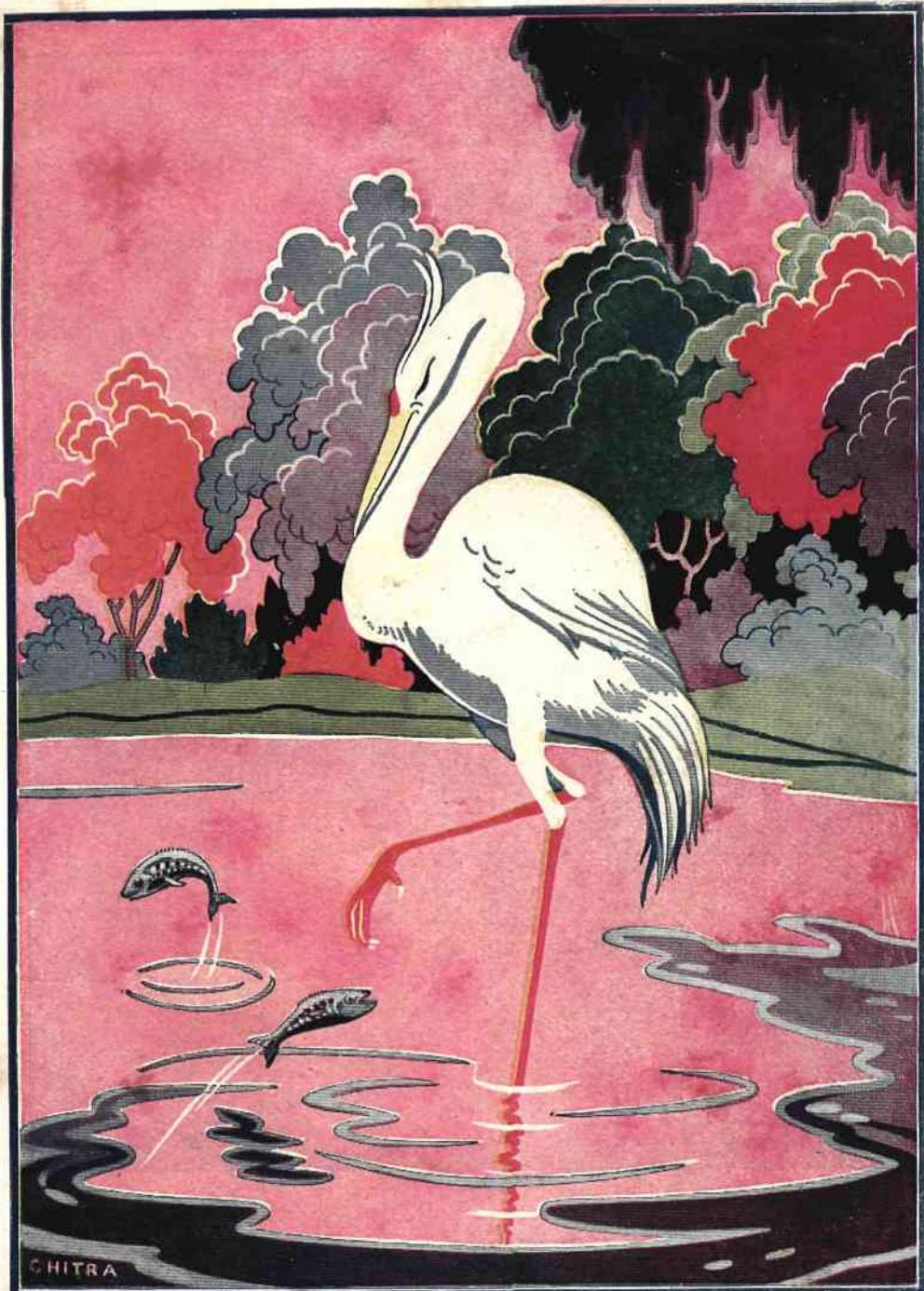

కిందట నెల 'దెరుషులో' కొంగ' బిమ్మకి రంగులు వేశారుకదూ. ఇప్పుడు ఈ 'రండు పాముల' బొమ్మకి ఏ రంగులు వేస్తే బాగుంటుండే అలోచించి ఆలా రంగులు వేయుంది. మీరు రంగులు వేసిన బొమ్మని వచ్చేనెల (జూలై) వందమామ అట్టమీదిబొమ్మతే జోల్పుకోండి.

Chandamama, June '49

Photo by R. Krishnan

CHITRA